

รายงานผลการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ประจำปี ๒๕๔๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพหลโยธิน

จัดทำโดย

สำนักกฎหมายปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายงานผลการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ประจำปี ๒๕๔๓

จัดทำโดย
สำนักกฎหมายปกครอง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิ่งพิมพ์รัฐบาล
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๔๗ ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและผลงานในรอบปี ๒๕๔๗ เป็นการกล่าวถึงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดปัจจุบัน ผลงานและกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๒ ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในรอบปีที่ผ่านมา และแนวทางการแก้ไข

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก ก. ความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในการตอบข้อหารือแก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

ภาคผนวก ข. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๑)

ภาคผนวก ค. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ (รุ่นที่ ๑)

ภาคผนวก ง. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๒)

สารบัญ

		หน้า
ส่วนที่ ๑	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและผลงานในรอบปี ๒๕๔๗	๑-๑๒
ส่วนที่ ๒	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัญหาและอุปสรรค - แนวทางการแก้ไข	๑๓-๑๔
ส่วนที่ ๓	ภาคผนวก ก. ความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง	๑๕-๖๑
	ภาคผนวก ข. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๑)	๖๒-๗๒
	ภาคผนวก ค. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ (รุ่นที่ ๑)	๗๓-๘๔
	ภาคผนวก ง. สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๒)	๘๕-๙๓

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและผลงานในรอบปี ๒๕๔๗

องค์ประกอบ

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ชุดปัจจุบัน มีองค์ประกอบดังนี้

๑. นายวัฒนา รัตนวิจิตร	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ^๑	กรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงมหาดไทย ^๒	กรรมการ
๔. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ^๓	กรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ^๔	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ^๕	กรรมการ
๗. นายกมลชัย รัตนสกาวงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. นายณัฐพงษ์ โปษะบุตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. นายสมยศ เชื้อไทย	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑. นายอภิรัตน์ เพ็ชรศิริ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

^๑นายรองพล เจริญพันธุ์

^๒นายบุญเกียรติ เข็นสุขจิตต์

^๓นายสุรชัย ภูประเสริฐ

^๔นางสาวครุณี บุญสิงห์

^๕คุณพรทิพย์ จาละ

เป็นผู้แทน

เป็นผู้แทน

เป็นผู้แทน

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติไว้ดังนี้

๑. สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนด

๓. มีหนังสือเรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นประกอบการพิจารณาได้

๔. เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัติ

๕. จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสมแต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นไปโดยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๖. เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีผลการปฏิบัติงานในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สรุปได้ดังนี้

๑. ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยตอบข้อหารือแก่หน่วยงานของรัฐ ดังนี้

ชื่อหน่วยงาน	เรื่องที่ขอหารือ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขอหารือเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	อำนาจการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ : กรณีสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
กรมการประกันภัยกระทรวงพาณิชย์	การกำหนดเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบและข้อความของกรมธรรม์ประกันภัยและในการออกใบอนุญาตตัวแทนประกันชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	การลงมติของคณะกรรมการการสรรหากรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติเกี่ยวกับกรรมการที่ถูกคัดค้าน
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหารือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕
กรุงเทพมหานคร	ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของกรุงเทพมหานครที่ให้หรือถอนอาคารออกจากที่สาธารณะ
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร(อ.ต.ก.)	อำนาจออกคำสั่งให้พนักงานองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรฯ ใช้คำสั่งใหม่ทดแทน
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	คำสั่งเพิ่มโทษที่มีได้จัดให้มีเหตุผลประกอบคำสั่ง
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	การใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ : กรณียื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาการอุทธรณ์แต่ส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังหน่วยงานที่ไม่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ชื่อหน่วยงาน	เรื่องที่ขอหารือ
กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย	การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ : กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณา
กระทรวงการคลัง	การออกประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้มีผลใช้บังคับย้อนหลัง
จังหวัดสุโขทัย	การขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่ตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในขณะที่คำสั่งทางปกครองนั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	สิทธิในการนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการสอบสวนเพื่อถอดถอนคณาจารย์ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้จัดฝึกอบรมข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเป็นวิทยากรออกไปเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามที่หน่วยงานของรัฐต่างๆ ร้องขอ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น อย่างต่อเนื่องตลอดมา สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีการจัดวิทยากรไปบรรยายตามหน่วยงานของรัฐรวม ๘ หน่วยงาน เป็นจำนวน ๑๘ ครั้ง ซึ่งจากการบรรยายดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑,๗๕๕ คน เข้าร่วมฟังการบรรยายดังกล่าว ซึ่งรายละเอียดของจำนวนผู้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายแบ่งออกตามหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

ชื่อหน่วยงาน	ผู้เข้าร่วมรับฟังการบรรยาย จำนวน (คน)
กรุงเทพมหานคร	๑,๑๒๕
กรมอุทยานแห่งชาติ	๑๒๐
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๒๐
กรมการขนส่งทางน้ำ	๕๐
การรถไฟแห่งประเทศไทย	๖๐
กระทรวงวัฒนธรรม	๘๐
สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	๔๐
องค์การคลังสินค้า	๒๐๐

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้ให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ และประชาชนที่ต้องการปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์จำนวนทั้งสิ้น ๖๐๐ ครั้ง อีกทั้งได้เผยแพร่เอกสารที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ และประชาชนที่สนใจเป็นระยะๆ ซึ่งกิจกรรมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบด้วย

➤ การจัดนิทรรศการวันข้าราชการพลเรือน ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ระหว่างวันที่ ๑-๔ เมษายน ๒๕๔๗ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ระหว่างวันที่ ๗-๘ มิถุนายน ๒๕๔๗ ณ สำนักงานเขตพระนคร

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ ถึง
วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ณ โรงแรม เดอะ ทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ การจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ระหว่างวันที่ ๕-๑๐ กันยายน ๒๕๔๗ ณ สถานีรถไฟกรุงเทพฯ (หัวลำโพง)

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๖ กันยายน ๒๕๕๗
ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑-๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ ณ โรงแรมจอมเทียน ปาล์ม บีช พัทยา จังหวัดชลบุรี

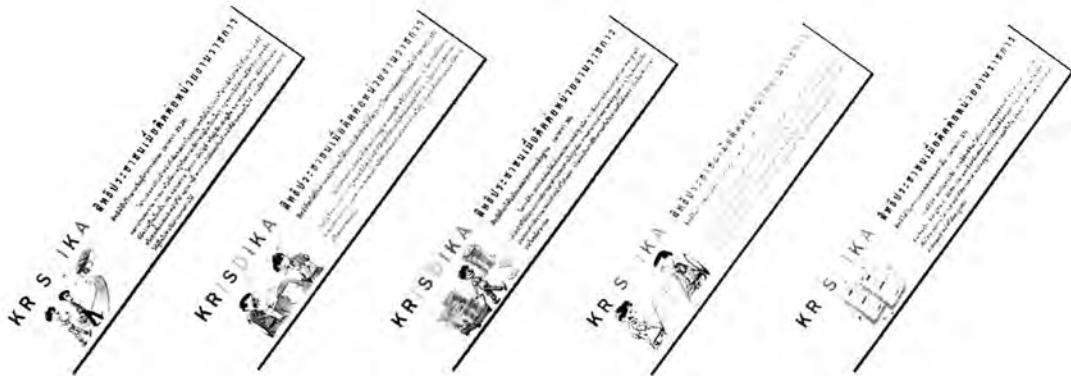
รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

➤ โครงการณรงค์เพื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และกิจกรรมพิเศษ ทั้งในรูปแบบสารคดี การสัมภาษณ์สดในรายการต่างๆ สกู๊ปข่าว การ Tie in ในรายการ และการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

➢ จัดพิมพ์แผ่นพับ โปสเตอร์ และที่คั่นหนังสือ เพื่อเผยแพร่สิทธิประชาชนตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๒

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัญหาและอุปสรรค

จากการติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการใช้บังคับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคจากการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ นี้ จึงได้มีการแก้ไขปัญหาโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้จัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองให้กับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งจากการสัมมนาทำให้ได้รับทราบถึงปัญหาในทางปฏิบัติ และพบว่าเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้การปฏิบัติงานจะมุ่งเน้นการใช้บังคับกฎหมายเฉพาะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน โดยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับที่พระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้

นอกจากนี้ จากปัญหาที่ว่า ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ นี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงได้จัดให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง เพิ่มมากขึ้น โดยนำเสนอผ่านทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและประโยชน์ของประชาชนตามกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง และจากการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ดังกล่าว พบว่าประชาชนได้ให้ความสนใจอย่างมาก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเข้าถึงของประชาชน และทำให้ประชาชนตระหนักในสิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ อย่างไรก็ตาม การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ดังกล่าวยังไม่ได้ไปสู่ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอย่างเต็มที่

สำหรับในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรและคู่มือประกอบการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งหากได้จัดให้มีการอบรมเพื่อสร้างบุคลากรและคู่มือประกอบการอบรมดังกล่าวแล้ว ก็จะช่วยให้เป็นการสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากข้อมูลต่างๆ และการจัดเก็บที่มีอยู่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในปัจจุบันยังไม่มีความสะดวก ไม่ว่าจะหนังสือหรือตำรากฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา คำพิพากษาศาลปกครอง คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เป็นต้น

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

แนวทางการแก้ไข

หากพิจารณาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้างต้นแล้ว คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองเห็นควรมีข้อเสนอแนะวิधिการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง จากความสำเร็จของการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่หน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่พระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดไว้ ดังนั้น จึงควรจัดให้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าวให้แก่หน่วยงานอื่นๆ เพิ่มเติม โดยยึดถือแนวทางหรือรูปแบบของการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการไว้

ประการที่สอง ควรจัดให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และมีให้การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นเพียงกระแสความนิยมชั่วคราวเท่านั้น โดยควรจัดกิจกรรมดังกล่าวไว้ในแผนกิจกรรมในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะต้องให้ประชาชนสามารถรับรู้รับทราบได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เช่น การนำเสนอผ่านทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง สำหรับการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ที่อาจต้องจัดยังสถานที่ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ เช่น แหล่งชุมชน ห้างสรรพสินค้า

ประการที่สาม ควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรและจัดทำคู่มือประกอบการอบรมของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และจัดส่งบุคคลดังกล่าวไปเป็นวิทยากรเพื่ออบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ประกอบกับจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลทางกฎหมายเพื่อใช้ในการค้นคว้าข้อมูลให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุด ในส่วนของความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติต่างๆ ของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยมีข้อสังเกตในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้แล้วนั้น กรณีดังกล่าวควรนำประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ได้รับมาจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือจากความคิดเห็นต่างๆ อันเนื่องมาจากการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มาประกอบการพิจารณาข่างพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ด้วย เพื่อความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ก.

ความเห็นของคณะกรรมการ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก ก.

ความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๕/๒๕๔๗

เรื่อง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขอหารือเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง
หน่วยงานที่ขอหารือ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ข้อหารือ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขอหารือกรณีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการผู้หนึ่งให้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสอบสวนข้าราชการกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในระหว่างการสอบสวนพิจารณา ข้าราชการที่ถูกสอบสวนได้ยื่นฟ้องกรรมการสอบสวนในเรื่องเกี่ยวกับการสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งในคดีแพ่งฐานละเมิด คดีอาญาฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และคดีปกครองฐานปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า แต่โดยที่มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า กรณีมีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นมิได้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงขอหารือว่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จะสั่งการให้ข้าราชการผู้นั้นทำหน้าที่กรรมการสอบสวนในกรณีดังกล่าวต่อไปได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการสอบสวนความผิดทางวินัยซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการพิจารณาทางปกครองเพื่อนำไปสู่การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองต้องอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ การสอบสวนความผิดทางวินัยของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยนั้น จะต้องนำ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา มาใช้บังคับ โดยการคัดค้านคณะกรรมการสอบสวนนั้น ได้กำหนดไว้ในข้อ ๘ และข้อ ๙ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมและมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการเท่าเทียมกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ การพิจารณาข้อหาหรือของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จึงใช้หลักเกณฑ์ทั้งสองควบคู่กันไป ในการพิจารณาเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๓๕/๒๕๔๖ ว่า ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไป และในเบื้องต้นต้องคำนึงถึงขอบเขตความชอบด้วยกฎหมายและหลักการบริหารราชการที่ดี (good governance) โดยหากหน่วยงานของรัฐมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาแต่เพียงอย่างเดียว ผู้ถูกกล่าวหาอาจใช้การฟ้องกรมการสอบสวนเพื่อประวิงเวลาการทำงานของกรมการฯ ทำให้ไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา หรือหากมุ่งคุ้มครองกรมการฯ โดยถือว่าการเป็นคู่ความกันในคดีไม่เป็นเหตุที่อาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลาง กรมการฯ อาจมีความเห็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความเสียหายโดยไม่เป็นธรรมได้ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงของข้อพิพาทในแต่ละคดีว่าจะมีแนวโน้มในการก่อให้เกิดอคติหรือความโกรธเคืองกันอย่างรุนแรงจนอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลางได้มากน้อยเพียงใด สำหรับข้อหาหรือของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรมการสอบสวนความผิดทางวินัยที่ถูกข้าราชการที่ถูกสอบสวนฟ้องเป็นคดีนั้น เห็นว่าการที่ตนถูกฟ้องเป็นคดีเป็นกรณีมีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ตามข้อ ๘ (๕) ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ซึ่งเป็นเหตุในลักษณะเดียวกันกับเหตุตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดว่ามีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง จึงได้แจ้งให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัยทราบ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เห็นว่าการถูกฟ้องเป็นคดีในกรณีนี้ยังไม่ถึงขั้นที่จะเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การสอบสวนไม่เป็นกลาง จึงให้กรรมการดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ดังนั้น ในกรณีที่หาหรือมา การที่กรรมการสอบสวนที่ถูกฟ้องคดีได้รายงานต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ซึ่งเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนฯ อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ และอธิการบดีฯ ได้พิจารณาสั่งการให้กรรมการผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จึงเป็นการปฏิบัติตามข้อ ๘ แล้ว

รายงานประจำปี ๒๕๕๗
คณะกรรมการวิปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๒๐๔/๒๕๕๗

เรื่อง	อำนาจการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ : กรณีสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
หน่วยงานที่ขอหารือ	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ปัจจุบันเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
ข้อหารือ	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขอหารืออำนาจการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการครู ความว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นได้เสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นให้ นาย ส. ผู้อำนวยการโรงเรียนย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งกับ นาย อ. ข้าราชการครูตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน เมื่อผู้ร้องทุกข์ทราบข่าวจึงได้ทำหนังสือร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในฐานะประธาน อ.ก.ค. จังหวัดขอนแก่น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากองค์คณะจึงจัดส่งหนังสือร้องทุกข์และเอกสารหลักฐานไปให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไป แต่มีเหตุขัดข้องในแนวปฏิบัติ จึงขอหารือดังนี้ ๑. เมื่อมาตรา ๑๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด การที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นมีมติให้ความเห็นชอบตามที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นนำเรื่องการย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่ง นาย ส. และ นาย อ. เสนอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	แห่งชาติจึงขอหารือว่า เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้ใด และเหตุแห่งการร้องทุกข์จำต้องมีคำสั่งทางปกครองออกมาก่อนหรือไม่ ๒. โดยที่ข้อ ๖ (๒) ของกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติให้ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้บังคับบัญชาในระดับที่ต่ำกว่านั้น ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.จังหวัด และให้ อ.ก.ค.จังหวัด เป็นผู้พิจารณา ในกรณีนี้ เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากผู้อำนวยความสะดวกการประถมศึกษาจังหวัด หรือคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
ความเห็น	คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ข้อ ๒ และข้อ ๓ แห่งกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ขอให้แก้ไขการปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นเรื่องที่ผู้ได้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้องหรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย และประสงค์ที่จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาเพื่อทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ถ้าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจงหรือคำชี้แจงยังไม่เป็นที่พอใจก็ให้ร้องทุกข์ต่อไป ดังนั้น จึงเห็นว่าการร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูนั้น เป็นการร้องทุกข์ที่เกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อตนไม่ถูกต้อง หรือไม่ปฏิบัติต่อตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ถ้าผู้ได้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือหรือปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับคำชี้แจงที่ไม่เป็นที่พอใจ ผู้ได้บังคับบัญชาก็สามารถใช้สิทธิร้องทุกข์ได้ ซึ่งกฎหมายไม่ได้กล่าวถึงคำสั่งทางปกครองแต่อย่างใด เหตุแห่งการร้องทุกข์จึง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ไม่ต้องมีคำสั่งทางปกครองออกมาก่อน เมื่อเข้าหลักเกณฑ์เหตุแห่งการร้องทุกข์ตามข้อ ๒ และข้อ ๓ แห่งกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓)ฯ ดังกล่าวนี้อแล้ว ก็สามารถดำเนินการร้องทุกข์ตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ สำหรับคำสั่งแต่งตั้ง (ย้าย) ข้าราชการ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐนั้น คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสรีที่ ๕๑๔/๒๕๔๕ ว่า ไม่ใช่คำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๘ เพราะเป็นการบริหารงานภายในหน่วยงานของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การปฏิบัติงานราชการภายในหน่วยงานนั้น ประเด็นที่สอง เมื่อมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ กำหนดให้การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต้องได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาก่อน และให้มีอำนาจสั่งบรรจุ สั่งแต่งตั้งต่อไป ประกอบกับมาตรา ๑๗ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ภายในเขตจังหวัดในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ดังนั้น เมื่อนาย ส. เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นจึงมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องการย้าย นาย ส. สับเปลี่ยนกับ นาย อ. ได้ การที่ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง (ย้าย) นาย ส. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษา

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	จังหวัดขอนแก่นจึงเป็นผู้ใช้อำนาจแต่งตั้ง นาย ส. เหตุแห่งการร้องทุกข์ จึงเกิดจากผู้ออกคำสั่ง ซึ่งข้อ ๖ (๒) แห่งกฎ ก.ค. ฉบับที่ ๒๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติว่า ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้บังคับบัญชาระดับที่ต่ำกว่านั้นให้ร้องทุกข์ ต่อ อ.ก.ค.จังหวัด และให้ อ.ก.ค.จังหวัดเป็นผู้พิจารณา ดังนั้น นาย ส. ผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ขอนแก่นจึงมีสิทธิร้องทุกข์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในฐานะ ประธาน อ.ก.ค. จังหวัดขอนแก่นได้ตามกฎหมาย อนึ่ง แม้มตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ คณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ทำให้ไม่มี คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดอีกต่อไป แต่มตรา ๗๓ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ยังกำหนดให้บรรดาบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับการศึกษาที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของ พระราชบัญญัตินี้ยังคงใช้ได้ต่อไป ดังนั้น การพิจารณาให้ความเห็นชอบ ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นในกรณีนี้ ซึ่งเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ใช้บังคับ จึงยังคงมีผลใช้ได้ต่อไป

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๒๓๕/๒๕๔๗

เรื่อง	การกำหนดเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบและข้อความของ กรรมธรรม์ประกันภัยและการออกใบอนุญาตตัวแทนประกัน ชีวิตตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕
หน่วยงานที่ขอหารือ	กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์
ข้อหารือ	กรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ขอหารือว่า เนื่องด้วย ปัจจุบันมีการร้องเรียนว่า ตัวแทนประกันชีวิตไปชักชวนให้มีการทำ ประกันชีวิตโดยอธิบายว่าเป็นการฝากเงินหรือการลงทุนให้ ผลตอบแทนสูงกว่าธนาคารทำให้ผู้เอาประกันภัยหลงเชื่อ แต่เมื่อได้รับ กรรมธรรม์ประกันภัยจึงทราบว่าเป็นการประกันชีวิต และเมื่อมีการ สอบสวนข้อเท็จจริง ต่างฝ่ายต่างโต้แย้งข้อเท็จจริงกัน ไม่ปรากฏ หลักฐานชัดเจนว่าตัวแทนชักชวนให้มีการทำประกันชีวิตโดยแสดง ข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่ กรมการประกันภัยจึงได้กำหนดแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้โดยกำหนดให้บริษัทประกันชีวิตต้อง ออกเอกสารประกอบการเสนอขายประกันภัยแต่ละแบบให้แก่ ตัวแทนประกันชีวิตของตนเพื่อใช้ในการเสนอขาย โดยเอกสาร ประกอบการเสนอขายดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก นายทะเบียน (อธิบดีกรมการประกันภัย) และในการเสนอขายการ ประกันชีวิต ตัวแทนจะต้องออกเอกสารที่จะได้รับจากบริษัทมอบให้ แก่ผู้เอาประกันภัย เพื่อที่ผู้เอาประกันภัยจะใช้เป็นหลักฐานยืนยันใน กรณีมีข้อพิพาทว่าตัวแทนเสนอขายการประกันชีวิตไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือหลอกลวงว่าเป็นการฝากเงิน กรมการประกันภัยจึงขอหารือดังนี้ ๑. นายทะเบียนของกรมการประกันภัยจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการให้ความเห็นชอบแบบ และข้อความกรรมธรรม์ประกันภัยและการออกใบอนุญาตตัวแทน

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	โดยกำหนดเงื่อนไขให้บริษัทประกันชีวิตจะต้องออกเอกสารประกอบการเสนอขายที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบแล้วให้ตัวแทนประกันชีวิตเพื่อประกอบการเสนอขาย และในการเสนอขายประกันชีวิตตัวแทนจะต้องมอบเอกสารประกอบการเสนอขายให้แก่ผู้เอาประกันภัยสามารถกระทำได้หรือไม่ ๒. หากได้และปรากฏว่าบริษัทหรือตัวแทนฝ่าฝืนเงื่อนไขจะถือว่าบริษัทมีความผิดตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ และต้องระวางโทษตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หรือตัวแทนมีความผิดตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ นายทะเบียนจะมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๘๑ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ ๓. นายทะเบียนจะอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ยกเลิกแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทได้รับความเห็นชอบไปแล้วและให้ใช้แบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัย ภายใต้เงื่อนไขที่บริษัทจะต้องออกเอกสารประกอบการเสนอขายที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนให้แก่ตัวแทนด้วย ได้หรือไม่ อย่างไร ๔. ในส่วนที่เกี่ยวกับใบอนุญาตตัวแทน นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขดังเช่นข้อ ๓ ข้างต้นให้มีผลย้อนหลังไปถึงใบอนุญาตตัวแทนที่นายทะเบียนออกให้ไปก่อนหน้า ได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่ได้จะมีแนวทางแก้ไขหรือไม่ อย่างไร ๕. กรมการประกันภัยจะอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบกับบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งในลักษณะให้ใช้บังคับแก่บริษัทหรือตัวแทนเป็นการทั่วไปอย่าง “กฎ” แทนที่จะออกคำสั่งทางปกครองกำหนดเงื่อนไขเป็นรายๆ ไป ได้หรือไม่ อย่างไร

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า หลักเกณฑ์เรื่องเงื่อนไขต่างๆ ในคำสั่งทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีจุดประสงค์เพื่อให้การออกคำสั่งทางปกครองมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงและผลประโยชน์ของประชาชนและรัฐในแต่ละกรณี แต่ฝ่ายปกครองไม่สามารถที่จะกำหนดเงื่อนไขได้ตามอำเภอใจ เพราะอาจก่อให้เกิดผลเสียหายหรือทำให้ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองต้องถูกควบคุมมากเกินไป มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง จึงมีกรอบในการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ ๒ ประการคือ ประการแรก เนื้อหาสาระของเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองจะต้องสอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับคำสั่งทางปกครองนั้น เพื่อให้วัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นบรรลุผล และ ประการที่สอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองได้ แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่มีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่จะต้องออกคำสั่งทางปกครองเมื่อข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดได้ครบถ้วนแล้ว โดยไม่อาจที่จะกำหนดเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองได้ สำหรับข้อหาดังกล่าวอาจพิจารณาในประเด็นที่หนึ่ง โดยแบ่งได้เป็น ๒ กรณี กรณีที่หนึ่ง ในปัญหาที่ว่านายทะเบียนของกรมการประกันภัย จะให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดเงื่อนไขให้บริษัทประกันชีวิตจะต้องออกเอกสารประกอบการเสนอขายที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบแล้วให้ตัวแทนประกันชีวิตเพื่อประกอบการเสนอขาย ได้หรือไม่นั้น เห็นว่า การให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยของนายทะเบียนดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น

ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ไม่ได้กำหนดข้อจำกัดดุลพินิจของนายทะเบียนในการกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นอย่างอื่น นายทะเบียนจึงสามารถกำหนดเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

อย่างไรก็ดี แบบและข้อความของเอกสารที่นายทะเบียนอาจให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ได้แก่ กรมธรรม์ประกันภัย รวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการที่บริษัทประกันชีวิตได้ออกกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย เช่น ใบคำขอเอาประกันภัยของผู้เอาประกันภัย ส่วนเอกสารประกอบการเสนอขายซึ่งเป็นเอกสารที่กรมการประกันภัยประสงค์ให้บริษัทประกันชีวิตออกให้แก่ตัวแทนเพื่อนำไปใช้ในการเสนอขายประกันชีวิตและมอบให้แก่ผู้เอาประกันภัยนั้น เป็นเอกสารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย เอกสารประกอบการเสนอขายจึงไม่ใช่เอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยที่นายทะเบียนจะให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง นายทะเบียนจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ ประกอบกับมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในการให้ความเห็นชอบแบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยรวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัย โดยกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวได้เนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่ไม่เกี่ยวข้องกับการให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

กรณีที่สอง ในปัญหาที่ว่า นายทะเบียนของกรมการประกันภัยจะออกใบอนุญาตตัวแทนประกันชีวิตตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯ โดยกำหนดเงื่อนไขว่า ในการเสนอขายประกันชีวิตตัวแทนจะต้องมอบเอกสารประกอบการเสนอขายให้แก่ผู้เอาประกันภัยด้วยนั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๖๘ มาตรา ๖๘

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	และมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิตฯได้กำหนดให้การออกใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตไม่ใช่เป็นดุลพินิจของนายทะเบียน โดยหากผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันชีวิตมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามมาตราดังกล่าวครบถ้วนแล้ว นายทะเบียนจะต้องออกใบอนุญาตให้ ดังนั้น นายทะเบียนจึงไม่สามารถที่จะกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวในการออกใบอนุญาตตัวแทนประกันชีวิตโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯได้ สำหรับข้อหารือในประเด็นอื่นนั้น คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เห็นว่า เมื่อได้ให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งดังกล่าวแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาให้ความเห็นในประเด็นอื่นอีก

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๒๕๘/๒๕๔๗

เรื่อง	การลงมติของคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติเกี่ยวกับกรรมการที่ถูกคัดค้าน
หน่วยงานที่ขอหารือ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ข้อหารือ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอหารือกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (คณะกรรมการสรรหา กทช.) จำนวน ๑๗ คน ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และในระหว่างที่คณะกรรมการสรรหา กทช. พิจารณาดำเนินการสรรหาและคัดเลือก กทช. นาย ป. ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาและคัดเลือกเป็น กทช. ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการสรรหา กทช. เพื่อร้องเรียนและคัดค้านการเป็นกรรมการสรรหา กทช. ของนาย อ. กรรมการสรรหา กทช. ชุดปัจจุบันเนื่องจาก นาย อ. เคยเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา กทช. ชุดที่ผ่านมา และเป็นผู้ซึ่งไปให้ถ้อยคำต่อศาลปกครองคณะกรรมการสรรหา กทช. ได้พิจารณาคำคัดค้านของนาย ป. และการชี้แจงข้อเท็จจริงของนาย อ. ผู้ถูกคัดค้าน ตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสี่และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประกอบกับกฎกระทรวงฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว กำหนดให้มีการลงมติตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๕ วรรคสองและวรรคสาม ดังนั้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงขอหารือว่า เมื่อมีเหตุคัดค้านการพิจารณาทางปกครองของกรรมการสรรหา กทช. ตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๖ ในการลงมติตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน จะหมายถึงคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทุกคนที่ไม่ถูกคัดค้านทั้งคณะ หรือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านที่มาประชุมเท่านั้น
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า การลงมติของคณะกรรมการนั้น โดยทั่วไปจะกำหนดไว้เป็น ๒ ลักษณะ คือ การลงมติโดยพิจารณาจากจำนวนกรรมการทั้งคณะ และการลงมติโดยพิจารณาจากจำนวนกรรมการที่มาประชุม แต่สำหรับมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดเพียง “สองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้าน” โดยไม่ได้กำหนดชัดเจนว่าหมายความถึงกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านทั้งคณะหรือกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านที่มาประชุม แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว การตีความว่ากรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านหมายความถึงกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านทั้งคณะอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นการครบองค์ประชุมตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่งก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถมีมติเกี่ยวกับการที่จะให้กรรมการที่ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จึงไม่สอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง ที่ต้องการให้ดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาเหตุคัดค้านต่อไปได้แม้กรรมการผู้ถูกคัดค้านต้องออกจากที่ประชุม นอกจากนี้ หากพิจารณามาตรา ๑๕ วรรคสองแล้ว จะเห็นได้ว่ากรณีที่ถูกกฎหมายประสงค์ให้พิจารณาจากจำนวนกรรมการทั้งหมดก็จะกำหนดไว้ชัดเจน ด้วยเหตุผลดังกล่าว การลงมติด้วยคะแนนเสียงสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงหมายถึงสองในสามของกรรมการที่ไม่ถูกคัดค้านที่มาประชุม

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๓๔๓/๒๕๔๗

เรื่อง	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕
หน่วยงานที่ขอหารือ	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ข้อหารือ	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้ ๑. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง คือ ผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย เช่น ตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองดังกล่าว อธิบดียังคงมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือทบทวนคำสั่งทางปกครอง และอำนาจในการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งได้หรือไม่ เพียงใด ๒. หากเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง คือ นายทะเบียน ซึ่งได้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ได้ทำคำสั่งทางปกครองกรณีคำสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และคำสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหพันธ์แรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหพันธ์แรงงานตามมาตรา ๗๑ ประกอบกับมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ และเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์บุคคลใดระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ๓. ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานออกคำสั่งตามมาตรา ๑๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ให้นายจ้างหรือลูกจ้าง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ภายในระยะเวลาที่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	กำหนดแล้ว พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าวได้หรือไม่ หากพนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาได้ การขยายระยะเวลาดังกล่าวต้องดำเนินการเมื่อใด และการขยายระยะเวลามีหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างไร นอกจากนี้ ถ้าพนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจขยายระยะเวลาหลังจากที่ครบกำหนดแล้ว จะดำเนินการคืออนุญาตนายจ้างหรือลูกจ้างต่อไปได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ กำหนดว่า ในกรณีที่นายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินการคืออนุญาตนายจ้างหรือลูกจ้างให้เป็นอันระงับไป ๔. ในกรณีที่ลูกจ้างยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ เมื่อพนักงานตรวจแรงงานสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ และยังปรากฏว่านายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำด้วย พนักงานตรวจแรงงานจะมีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเท่ากับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำได้หรือไม่ หากลูกจ้างมิได้ยื่นคำร้องให้พนักงานตรวจแรงงานดำเนินการ
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง การออกคำสั่งดังกล่าวเช่นกรณีตามมาตรา ๑๐๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ นั้น เมื่อพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้โดยเฉพาะ จึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยการยื่นอุทธรณ์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ให้รายงานไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ตามที่กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ ออกตามความในมาตรา ๔๕ กำหนดไว้ ส่วนการพิจารณาอุทธรณ์นั้นต้องดำเนินการตามที่มาตรา ๔๖ ได้กำหนดไว้ ในกรณีที่ทำหรือมานี้ เมื่อคำสั่งดังกล่าวออกโดยผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ในการยื่นอุทธรณ์จึงอาจยื่นกับอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ซึ่งในการพิจารณาอุทธรณ์ หากเป็นการพิจารณาทบทวนโดยผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย และไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ หรือหากเป็นการพิจารณาโดยอธิบดีเอง และไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ก็ให้รายงานไปยังปลัดกระทรวง ประเด็นที่สอง ในการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงาน มาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลมซึ่งมาตรา ๔๕ ดังกล่าวบัญญัติให้นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานการยื่นหากไม่ถูกต้องและไม่แก้ไขตามที่นายทะเบียนแจ้งให้ทราบให้คำขอจดทะเบียนตกไป ซึ่งกรณีเช่นนี้มีผลเป็นการไม่รับจดทะเบียนและเป็นเหตุให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอุทธรณ์คำสั่งไม่รับจดทะเบียนนั้นได้ตามมาตรา ๔๗ โดยอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานด้วยเหตุนี้ การที่มาตรา ๕๐ ให้นำมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลมจึงหมายถึงให้นำขั้นตอนการอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๗ ซึ่งเป็นบทต่อเนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนตามมาตรา ๔๕ นั้นมาใช้บังคับกับกรณีของการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียน การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหภาพแรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการสหภาพแรงงานด้วย สำหรับการสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสหพันธ์แรงงานหรือการเปลี่ยนแปลงกรรมการ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	สหพันธ์แรงงาน เมื่อมาตรา ๗๑ บัญญัติว่าให้นำบทบัญญัติว่าด้วยสหภาพแรงงานในหมวด ๔ มาใช้บังคับแก่สหพันธ์แรงงานโดยอนุโลมในเรื่องของการอุทธรณ์จึงต้องเป็นไปในทำนองเดียวกัน ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ได้กำหนดขั้นตอนการอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะแล้ว การอุทธรณ์จึงต้องเป็นไปตามนั้นคือ อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ประเด็นที่สาม การดำเนินการออกคำสั่งตามมาตรา ๑๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ เป็นการปฏิบัติราชการทางปกครอง และคำสั่งที่ออกมานั้นก่อให้เกิดผลกระทบกับสิทธิหน้าที่ของบุคคลอันเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งในเรื่องของการขยายระยะเวลาอาจกระทำได้ตามมาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยมาตรา ๖๕ นั้น เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการเองเมื่อเห็นว่าการสิ้นสุดตามระยะเวลาที่กำหนดไว้เดิมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมที่จะให้สิ้นสุดลงตามนั้น แต่มาตรา ๖๖ เป็นกรณีที่ต้องมีคำขอ เนื่องจากผู้รับคำสั่งไม่อาจกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้เพราะมีพฤติการณ์ที่จำเป็นอันมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของผู้นั้น โดยต้องยื่นคำขอภายในสิบห้าวัน นับแต่พฤติการณ์เช่นนั้นได้สิ้นสุดลง และเมื่อมีการขยายระยะเวลาและนายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตรวจแรงงานภายในระยะเวลาดังกล่าว สิทธิในการดำเนินคดีอาญาต่อ นายจ้างหรือลูกจ้างย่อมเป็นอันระงับไปตามมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ประเด็นที่สี่ พนักงานตรวจแรงงานย่อมมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติการและการบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ อันเป็นอำนาจทั่วไปตามมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนมาตรา ๑๒๓ นั้น กฎหมายได้บัญญัติ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	รับรองสิทธิของลูกจ้างที่จะยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเพื่อ ดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๒๔ ได้อีกทางหนึ่ง โดยมีได้ตัด อำนาจทั่วไปของพนักงานตรวจแรงงาน ดังนั้น พนักงานตรวจแรงงาน จึงมีอำนาจสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ได้เสมอ ไม่ว่าจะมีการยื่นคำร้องตาม มาตรา ๑๒๓ หรือไม่ก็ตาม

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๓๔๔/๒๕๔๗

เรื่อง	ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของกรุงเทพมหานครที่ให้รื้อถอนอาคารออกจากที่สาธารณะ
หน่วยงานที่หารือ	กรุงเทพมหานคร
ข้อหารือ	กรุงเทพมหานครขอหารือว่า โดยที่นาย พ. ได้ก่อสร้างอาคารบุกรุกที่สาธารณะ ผู้อำนวยการเขตสาทรอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และมาตรา ๕ (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบกับมาตรา ๖๕ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ออกคำสั่งให้นาย พ. รื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ให้พ้นจากที่สาธารณะภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับคำสั่ง ต่อมานาย พ. ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่สำนักงานเขตสาทรไม่เห็นพ้องด้วยและเห็นควรยกอุทธรณ์ จึงได้เสนอปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามข้อ ๒ (๑๔) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อพิจารณาอุทธรณ์ อย่างไรก็ดี กรุงเทพมหานครเห็นว่ากรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้อำนวยการเขตสาทรเป็นเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและเป็นผู้ออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารออกจากที่สาธารณะ จึงเห็นว่าผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีนี้คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามข้อ ๒ (๕) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ กรุงเทพมหานครจึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์นั้น เป็นไปตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ได้พิจารณาแก้ไขหรือทบทวนคำสั่งทางปกครองให้ถูกต้อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมก่อนที่จะนำคดีขึ้นสู่การวินิจฉัยขององค์กรที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีปกครองสำหรับกรณีตามที่หารือมานี้ โดยที่มาตรา ๖ และมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานครและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้อำนวยการเขตสาทรเป็นผู้ออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารออกจากที่สาธารณะ ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ในกรณีนี้จึงหมายถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ (๕) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ความเห็นของกรุงเทพมหานครจึงถูกต้องแล้ว

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๓๕๒/๒๕๔๗

เรื่อง	อำนาจออกคำสั่งให้พนักงานองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
หน่วยงานที่หารือ	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)
ข้อหารือ	อ.ต.ก. ขอรื้อกรณี อ.ต.ก. ได้รับรายงานจากคณะกรรมการประสานขอดสินค้ำคงเหลือโครงการต่างๆ ว่า โครงการปีงบประมาณ ๒๕๒๐ (ปียฟิลิปปินส์) นียอดปุ๋ยคงเหลืออยู่ ๑๓๓.๒๐ ตัน แต่เป็นยอดปุ๋ยคงเหลือทางบัญชีเท่านั้น เพราะคณะกรรมการตรวจนับสินค้ำคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๓๐ รายงานว่าไม่มีสินค้ำคงเหลืออยู่จริง อ.ต.ก. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงและหาผู้รับผิดชอบทางแพ่ง ปรากฏตามคำสั่งที่ ๑๔๐/๒๕๓๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๑ แต่มิได้มีการออกคำสั่งที่ผู้อำนวยการสั่งการเพราะสำนวนการสอบสวนสูญหาย ต่อมา อ.ต.ก. ได้ออกคำสั่งที่ ๓๒/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ให้ นาย ส. และ นาย พ. (ม) รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย แต่ นาย ส. ได้ขอให้ ทบทวนคำสั่งที่ ๓๒/๒๕๔๑ อ.ต.ก. จึงมีคำสั่งที่ ๖๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนฯ ขึ้นใหม่ โดยคณะกรรมการสอบสวนฯ มีความเห็นว่า มีบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายคือ นาย ส. นาย พ. (ม) นาย ก. และ นาย พ. (บ) และ อ.ต.ก. ได้มีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ให้บุคคลดังกล่าวร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑๓๘,๖๑๐.๑๑ บาท ต่อมา นาย ส. ได้มีหนังสือปฏิเสธความรับผิดชอบ ซึ่ง อ.ต.ก. ได้ใช้สิทธิหักกลบหนี้กับเงินค่าตอบแทนความชอบในการทำงานที่ นาย ส. ควรได้รับ โดยขณะนี้ อ.ต.ก. ยังไม่ได้รับชดใช้หนี้จาก นาย ก. นาย พ. (ม) และ นาย พ. (บ) อ.ต.ก. จึงขอหารือว่า ๑. หากความเสียหายเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับ แต่ อ.ต.ก. ออกคำสั่งที่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	๓๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ หลังจากคณะกรรมการสอบสวนฯ รายงานผลและผู้อำนวยการได้สั่งการแล้วเป็นเวลาประมาณ ๑๐ ปี ทำให้คำสั่งดังกล่าวออกหลังพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ใช้บังคับ คำสั่งดังกล่าวจะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ๒. การที่ นาย ส. ได้มีหนังสือขอให้ อ.ต.ก. ทบทวนคำสั่งที่ ๓๒/๒๕๔๑ ถือเป็นการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง และการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนฯ ใหม่เป็นการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่ ๓. หากการสอบสวนใหม่ของคณะกรรมการสอบสวนฯ เป็นการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ การใช้เวลาพิจารณาอุทธรณ์เกินกำหนดตามมาตรา ๔๕ มีผลทำให้เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ๔. หากเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติตามคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๒ อ.ต.ก. จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดเงินเดือนตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้หรือไม่ ๕. หากคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๔๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้ อ.ต.ก. ควรดำเนินการอย่างไร
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นต้องพิจารณาว่า อ.ต.ก. มีอำนาจออกคำสั่งให้พนักงานรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีนี้ได้หรือไม่ ปรากฏว่ากรณีตามข้อหารือการกระทำละเมิดเกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับ สิทธิเรียกร้องให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนจึงอยู่ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น

และพณิชย์ มาตรา ๔๒๐ โดยการใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวมีอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือภายในสิบปีนับแต่วันที่กระทำละเมิด ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อ อ.ต.ก. มิได้ใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจนกระทั่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับแล้ว การดำเนินการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ที่ย่อมกระทำโดยการออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ด้วย เพราะขั้นตอนการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นขั้นตอนในส่วนวิธีสบัญญัติที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และในการพิจารณาออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒ นั้น เป็นการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ เจ้าหน้าที่มีหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงให้ทั่วถึงทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์แก่กรณี ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งในกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงแจ้งชัดว่าระยะเวลาในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้ล่วงเลยกำหนดอายุความแล้ว เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องหยิบยกข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาออกคำสั่งด้วย

เมื่อผู้อำนวยการ อ.ต.ก. ออกคำสั่งให้ นาย ส. และนาย พ. (ม) ชดใช้ค่าปยุนาให้แก่ อ.ต.ก. ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๒ โดยเจ้าหน้าที่ได้ลงบันทึกคำสั่งดังกล่าวไว้ในบัญชีรับส่งเอกสารของห้องผู้อำนวยการ อ.ต.ก. ถือได้ว่าผู้อำนวยการ อ.ต.ก. รู้ถึงการละเมิดและรู้ว่า นาย ส. และ นาย พ. (ม) เป็นผู้ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างช้าที่สุดคือ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๒ การออกคำสั่งของ อ.ต.ก. ให้พนักงานทั้งสองรายรับผิดทางแพ่งจึงกระทำเมื่อล่วงพ้นกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้ถึง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น

การละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ส่วนการออกคำสั่งให้ นาย ภ. และ นาย พ. (บ) ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นกระทำเมื่อล่วงพ้นอายุความสิบปีนับแต่วันกระทำละเมิด และแม้ นาย ส. นาย พ. (ม) นาย ภ. และ นาย พ. (บ) มิได้ยกเหตุแห่งการขาดอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ตามมาตรา ๑๕๓/๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่หลักการดังกล่าวก็มีได้นำมาใช้กับกฎหมายปกครองเนื่องจากมิได้บัญญัติหลักกฎหมายดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิधिพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับข้อ ๑๗ วรรคสี่ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความอันแสดงถึงเจตนารมณ์ว่าการออกคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต้องกระทำภายในอายุความ อ.ต.ก. จึงต้องยกเหตุแห่งการขาดอายุความมาพิจารณาด้วย ดังนั้น อ.ต.ก. จึงไม่อาจออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒ ให้บุคคลดังกล่าวข้างต้นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ และเมื่อเป็นเช่นนี้จึงไม่ต้องพิจารณาข้อหาหรือทั้งห้าประเด็นอีก

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๔๖๕/๒๕๔๗

เรื่อง	การใช้มาตรการบังคับทางปกครองกรณีไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กรมควบคุมมลพิษ
ข้อหารือ	กรมควบคุมมลพิษขอหารือว่า เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ กรมควบคุมมลพิษได้รับเรื่องร้องเรียนว่า อาคารไอทีเอฟ-สีลมพาเลซ ได้ปล่อยน้ำเสียบกวนราษฎรบริเวณใกล้เคียง กรมควบคุมมลพิษจึงมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบข้อเท็จจริง และพบว่าอาคารไอทีเอฟ-สีลมพาเลซ เป็นอาคารที่เข้าข่ายที่จะเป็นแหล่งควบคุมมลพิษที่ต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียดัง (๑) ของบทนิยามคำว่า “อาคาร” ในข้อ ๑ ของประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียดังสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๗ เจ้าหน้าที่จึงได้เก็บตัวอย่างน้ำทิ้งที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสีย ปรากฏว่าน้ำทิ้งมีค่าความสกปรกเกินค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๗ ต่อมาได้มีการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งอีกครั้งในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๖ และพบว่าค่าความสกปรกและค่าสารแขวนลอยยังเกินมาตรฐานเช่นเดิม อธิบดีกรมควบคุมมลพิษในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๗) เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๗ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้นิติบุคคลอาคารชุดไอทีเอฟฯ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ให้สามารถบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานภายใน ๖๐ วัน ต่อมาเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษได้ทำการตรวจสอบพบว่า ยังได้ค่าความสกปรกและค่าสารแขวนลอยเกินกว่ามาตรฐานเช่นเดิม และพบว่าอาคารไม่ได้เปิดใช้เครื่องเติมอากาศ เพียงแต่สูบน้ำเสียผ่านระบบบำบัดโดยไม่ได้มีการบำบัดแต่อย่างใด กรมควบคุมมลพิษจึงขอหารือว่า เมื่อมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ มิได้กำหนดมาตรการ บังคับทางปกครองในกรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งมลพิษ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษดังกล่าวไว้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะนำมาตรการบังคับทางปกครองตาม มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับได้หรือไม่
ความเห็น	คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรการบังคับทางปกครองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติ ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อบังคับให้การ ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และแม้ว่า กฎหมายฉบับใดจะกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองในเรื่องใดไว้ เป็นการเฉพาะแล้วก็ตาม แต่หากเจ้าหน้าที่เห็นว่ามาตรการบังคับทาง ปกครองตามกฎหมายฉบับนั้นจะเกิดผลน้อยกว่า เจ้าหน้าที่ที่สามารถ นำมาตรการบังคับทางปกครองของส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการ ทางปกครองฯ ไปใช้บังคับได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๖๓ แห่งพระราช บัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า อธิบดีกรมควบคุมมลพิษออกคำสั่งให้นิติบุคคลอาคารชุดไอทีเอฟ ๑ จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบบำบัด น้ำเสียของอาคาร โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น

พ.ศ. ๒๕๑๕ และปรากฏว่านิติบุคคลอาคารชุดไอทีเอฟ ฯ มิได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว และโดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการบังคับทางปกครองเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำสั่งที่ออกตามความในมาตรา ๘๒ (๒) ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องนำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองของส่วนที่ ๘ การบังคับทางปกครอง ในหมวด ๒ คำสั่งทางปกครอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาบังคับใช้

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตว่าการที่นิติบุคคลอาคารชุดไอทีเอฟ ฯ ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียโดยไม่เปิดเครื่องเติมอากาศ ทำให้น้ำทิ้งมีค่าความสกปรกเกินมาตรฐานที่กำหนดเป็นการละเว้นไม่บำบัดน้ำเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแล้วเจ้าหน้าที่จึงสามารถนำมาตรา ๘๒ ประกอบกับมาตรา ๘๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ มาใช้บังคับ โดยออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งมลพิษและให้เสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของตนได้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๕๕๔/๒๕๔๗

เรื่อง	คำสั่งเพิ่มโทษที่มีได้จัดให้มีเหตุผลประกอบคำสั่ง
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ข้อหารือ	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติขอหารือกรณี ที่สำนักงานฯ ได้มีคำสั่ง ที่ ๘๗๘/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ สั่งลดขั้นเงินเดือน นาย ท. ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอพุนพิน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน ๑ ขั้น เนื่องจากกระทำผิดวินัยตามมาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๘ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ รายงานการสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนต่อคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ซึ่ง ก.ค. พิจารณาแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ของ นาย ท. เป็นการ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ กรณีปฏิบัติหรือละเว้น ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ ประโยชน์ที่มีสมควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จึงมีมติ เพิ่มโทษเป็นไล่ออกจากราชการและรายงานนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการ ต่อมารองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจโท ว.) ปฏิบัติ ราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาและสั่งให้ดำเนินการตามมติ ก.ค. และเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มี คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ ๒๖๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ สั่งเพิ่มโทษ นาย ท. จากลดขั้น เงินเดือนเป็นไล่ออกจากราชการ นาย ท. ได้อุทธรณ์คำสั่งเพิ่มโทษ โดยโต้แย้งความสมบูรณ์ของการเปลี่ยนโทษ ลดขั้นเงินเดือนเป็น ไล่ออกจากราชการว่า เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะไม่ได้ ระบุว่าทำผิดกรณีใดตามมาตราใดถึงลงโทษทางวินัยในขั้นร้ายแรง อ.ก.ค. วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ซึ่งทำการแทนก.ค. พิจารณาแล้วเห็นควรให้หรือคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองว่า

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	๑. คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ ๒๖๕/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ได้จัดให้มีเหตุผลประกอบคำสั่งตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้วหรือไม่ ๒. หากคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดหลักทั่วไปให้คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง และข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนการใช้ดุลพินิจ สำหรับคำสั่งลงโทษข้าราชการครูนั้น มาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่นำมาบังคับใช้กับข้าราชการครู โดยอนุโลมตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้กำหนดว่า คำสั่งลงโทษต้องแสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยตามมาตราใด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมไม่ต่ำกว่ามาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ จึงสามารถนำมาตรา ๑๐๑ ดังกล่าวมาใช้ได้ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เมื่อพิจารณาคำสั่งที่ ๒๖๕/๒๕๔๔ ดังกล่าวแล้วซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด แต่ไม่ได้ระบุข้อกฎหมายที่อ้างอิงให้ครบถ้วน โดยระบุเพียงแต่มาตราที่ให้น้ำพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้บังคับกับข้าราชการครู โดยอนุโลมเท่านั้น แต่ไม่ได้อ้างว่า นาย ท. ทำผิดมาตราใด จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ได้จัดให้มีเหตุผลประกอบคำสั่งครบถ้วนตามมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ประเด็นที่สอง คำสั่งดังกล่าวแม้ไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๑๐๑ ข้างต้นก็ตาม แต่ไม่เป็นเหตุให้คำสั่งนั้นไม่สมบูรณ์โดยสามารถนำมาตรา ๕๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่จัดให้มีเหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองในภายหลังมาใช้บังคับได้ และหากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม)) ได้แจ้งเหตุผลประกอบคำสั่งลงโทษให้นาย ท. ทราบแล้ว ก็ให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์และระยะเวลาใช้สิทธิอุทธรณ์โดยเริ่มนับตั้งแต่วันที่ นาย ท. ได้รับทราบเหตุผลประกอบคำสั่งลงโทษดังกล่าว

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๓๕๓/๒๕๔๗

เรื่อง	การใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ : กรณียื่นอุทธรณ์ภายในระยะเวลาการอุทธรณ์แต่ส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังหน่วยงานที่ไม่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์
หน่วยงานที่ขอหารือ	กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ข้อหารือ	กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขขอหารือกรณีผู้อำนวยการสำนักงานเขตยานนาวา ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกคำสั่งให้ นาย พ. หยุดประกอบกิจการจำหน่ายอาหารตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง ซึ่งปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับว่าพนักงานของ นาย พ. เป็นผู้ลงรับหนังสือดังกล่าวแทนเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ นาย พ. ได้ยื่นหนังสืออุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ ที่สำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานครจึงได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงสาธารณสุขเพื่อส่งหนังสืออุทธรณ์ของ นาย พ. ให้กระทรวงสาธารณสุขพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โดยกระทรวงสาธารณสุขได้รับหนังสือดังกล่าวในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ กรมอนามัยซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เสนอข้อวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เห็นว่า ผู้อุทธรณ์ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การยื่นอุทธรณ์ เพราะมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ซึ่งกำหนดให้ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครองต้องอุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ และกระทรวงสาธารณสุขได้รับหนังสืออุทธรณ์ของ นาย พ. เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเกินกำหนดเวลา ๓๐ วัน ตามมาตรา ๖๖ แล้ว กรมอนามัยจึงขอหารือว่า

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหาหรือ	๑. การที่ผู้อุทธรณ์ยื่นคำอุทธรณ์ต่อสำนักงานเขตยานนาวาโดยไม่ได้ยื่นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง จะมีผลต่อสิทธิในการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์หรือไม่ อย่างไร ๒. หากตามข้อ ๑ ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในการอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์ให้เสียไปการที่กรุงเทพมหานครได้ส่งเรื่องต่อมาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเพื่อดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไปนั้น การนับระยะเวลาในการใช้สิทธิอุทธรณ์จะนับ ณ วันที่สำนักงานเขตยานนาวาได้รับเรื่องหรือวันที่กระทรวงสาธารณสุขได้รับเรื่องไว้
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีพิจารณาทางปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่าเมื่อ นาย พ. ได้รับทราบคำสั่งในวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นวันที่ “คำสั่งไปถึง” ตามนัยมาตรา ๔๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ นาย พ. จึงต้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งนาย พ. ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขขออุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยยื่นหนังสือดังกล่าวด้วยตนเองที่สำนักงานเขตยานนาวาซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำคำสั่งและมีหนังสือแจ้งคำสั่ง และสำนักงานเขตยานนาวาได้ลงรับหนังสืออุทธรณ์ไว้ในวันเดียวกันนั้น โดยมีได้แจ้งให้นาย พ. ไปยื่นหนังสืออุทธรณ์ที่กระทรวงสาธารณสุขให้เป็น ที่ถูกต้องแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และเพื่อความเป็นธรรมแก่คู่กรณีผู้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง สำนักงานเขตยานนาวามีหน้าที่ต้องจัดส่งหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าวไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์โดยเร็ว โดยถือว่าวันที่สำนักงานเขตยานนาวาได้รับหนังสืออุทธรณ์ในวันนั้นเป็นวันที่นาย พ. ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกรณีจึงถือโดยอนุโลมได้ว่าการยื่นอุทธรณ์ของนาย พ. เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๘๔๔/๒๕๔๗

เรื่อง	การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ : กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณา
หน่วยงานที่ขอหารือ	กรมที่ดิน
ข้อหารือ	กรมที่ดินขอหารือว่า กรมที่ดินได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งเพิกถอนแก้ไขรายการจดทะเบียนที่ดินและแก้ไขโฉนดที่ดินไปยังธนาคารอ.โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ โดยปรากฏหลักฐานตามคำตอบรับว่าพนักงานของธนาคารฯ ได้ลงนามรับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ โดยกรรมการผู้จัดการธนาคารฯ ได้รับทราบหนังสือเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ และธนาคารฯ ได้มีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ซึ่งรองอธิบดีกรมที่ดินได้พิจารณาแล้วมีหนังสือไม่รับคำอุทธรณ์ของธนาคารฯพิจารณาเนื่องจากเป็นการยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯแล้วธนาคารฯจึงมีหนังสือขออุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งไม่รับอุทธรณ์โดยอ้างเหตุผลว่า การที่จะถือว่าธนาคารฯรับทราบหนังสือแจ้งคำสั่งก็ต่อเมื่อกรรมการผู้จัดการได้รับทราบหนังสือดังกล่าวแล้ว และตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯก็ยังคงกำหนดให้มีการขยายระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งได้อีก ดังนั้น เพื่อความเป็นธรรมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องก็ชอบที่จะพิจารณาอุทธรณ์ได้ และสำหรับการนำส่งหนังสือแจ้งซึ่งเป็นการส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯกำหนดให้ถือว่าได้รับแจ้งเมื่อครบเจ็ดวันนับแต่วันส่งกรณีภายในประเทศหรือครบสิบห้าวันนับแต่วันส่งกรณีส่งไปยังต่างประเทศ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากนั้น กรณีจึงต้องถือว่ากรรมการผู้จัดการได้รับแจ้งเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ดังนั้น

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	การที่ธนาคารได้ยื่นอุทธรณ์ในวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงมิใช่การยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาแล้ว ต่อมา รองอธิบดี ที่ได้รับมอบให้พิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งไปยังธนาคารฯ ว่าไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ พร้อมทั้งรายงานเสนอรองปลัดกระทรวงมหาดไทยซึ่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากรณีนี้มีข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาคือ ๑. เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองซึ่งเป็นผู้รับหนังสืออุทธรณ์ การพิจารณาไม่รับอุทธรณ์ของคู่กรณีไว้พิจารณาจะเป็นผู้พิจารณาได้เองหรือจะเสนอเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณา ตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ๒. คำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่สั่งไม่รับอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนแก้ไขรายการจดทะเบียนที่ดินและแก้ไขโฉนดที่ดินของธนาคารฯ มิใช่คำสั่งทางปกครองจึงไม่อยู่ในอำนาจของรองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่จะต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ อย่างไรก็ดี กรมที่ดินเห็นว่า คำสั่งไม่รับอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อคู่กรณีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวและ อธิบดีกรมที่ดินได้พิจารณาคำอุทธรณ์โดยไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์แล้ว ย่อมต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ดังนั้น กรมที่ดินจึงขอหารือกับ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวกับ แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ใน ๓ ประเด็น คือ ๑. การแจ้งคำสั่งทางปกครองโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับจะต้องให้ผู้รับเป็นผู้ลงนามรับด้วยตนเองจึงจะถือว่าผู้รับได้รับแจ้งคำสั่งทางปกครองนั้นแล้ว หรือหากได้ส่งให้กับบุคคลใดที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้นเป็นผู้ลงนามรับแทน ก็ถือว่าผู้รับได้แจ้งคำสั่งทางปกครองนั้นแล้วหรือไม่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	๒. การพิจารณาไม่รับอุทธรณ์เนื่องจากยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้รับหนังสืออุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นผู้พิจารณาได้เอง หรือจะต้องเสนอเรื่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เป็นผู้พิจารณาตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ๓. คำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่สั่งไม่รับอุทธรณ์คำสั่งเรื่องเพิกถอนแก้ไขรายการจดทะเบียนที่ดินและแก้ไข โฉนดที่ดินนั้นเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้ ประเด็นที่หนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับว่าพนักงานของธนาคารฯ ได้ลงนามรับหนังสือแจ้งคำสั่งไว้เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๗ กรณีจึงต้องถือว่า ธนาคารฯ ได้รับแจ้งคำสั่งในวันดังกล่าวแล้วตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ธนาคารฯ จึงต้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีกรมที่ดินภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (ภายในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗) เมื่อธนาคารฯ ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงเป็นการยื่นอุทธรณ์เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๔ แล้ว ประเด็นที่สอง เมื่ออธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งไม่รับพิจารณาคำอุทธรณ์เนื่องจากการยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์การกระทำดังกล่าวจึงมิใช่การพิจารณาคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อธิบดีกรมที่ดินจึงไม่ต้องรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ประเด็นที่สาม การที่อธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งไม่รับคำอุทธรณ์ของ ธารณาการฯ ไว้พิจารณาเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งมีผลเป็นการ ปฏิเสธสิทธิของคู่กรณีที่จะได้รับการทบทวนคำสั่งเพิกถอนแก้ไข ราชการจดทะเบียนที่ดินและการแก้ไขโฉนดที่ดิน กรณีจึงเป็นคำสั่งที่ มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคลอันเป็นคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่ง คณะกรรมการฯ มีความเห็นเพิ่มเติมว่าการที่ธารณาการฯ ได้อุทธรณ์คำสั่ง ไม่รับพิจารณาคำอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมที่ดิน พิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์และได้รายงานความเห็นพร้อม เหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ คือ รองปลัดกระทรวง มหาดไทย ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน ตามข้อ ๓๒ (๒) ของกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ บุคคลดังกล่าวจึงมีหน้าที่พิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวต่อไปตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๐๖/๒๕๔๗

เรื่อง	การออกประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติพิทักษ์อัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้มีผลใช้บังคับย้อนหลัง
หน่วยงานที่ขอหารือ	กระทรวงการคลัง
ข้อหารือ	กระทรวงการคลังขอหารือว่า กรมศุลกากรได้เข้าตรวจสอบผู้นำเข้าเหล็กเส้นซิลิคอนอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๕ ราย พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้นำเข้าทั้ง ๕ ราย สำแดงรายการชำระค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าเหล็กที่นำเข้าไปในประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๒๕ โดยอัตราอากรเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังที่ประกาศใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โดยเหล็กซิลิคอนที่จะชำระอากรในประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๒๕ ได้ จะต้อง มีปริมาณธาตุซิลิคอนไม่น้อยกว่า ๐.๖% โดยน้ำหนัก แต่จากการตรวจสอบพบว่าสินค้าเหล็กดังกล่าวมีปริมาณธาตุซิลิคอนน้อยกว่า ๐.๖ % โดยน้ำหนัก ทำให้ต้องชำระอากรในประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๐๕ หรือประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๑๐ ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องเสียอากรในอัตราที่สูงกว่าประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๒๕ การสำแดงประเภทพิคคฯ ไม่ถูกต้องเป็นเหตุให้ชำระค่าภาษีอากรขาด และจากการตรวจสอบพบว่าในขณะที่ยื่นใบขนสินค้าขาเข้า ผู้นำเข้าดังกล่าวจำนวน ๓ ราย ทราบข้อเท็จจริงอยู่แล้วว่าสินค้าที่นำเข้ามีปริมาณธาตุซิลิคอนน้อยกว่า ๐.๖ % โดยน้ำหนัก ส่วนผู้นำเข้าอีก ๒ ราย ไม่พบเอกสารหรือหลักฐานใดที่แสดงว่ารู้อยู่แล้วว่าจะต้องชำระค่าภาษีอากรในอัตราที่สูงกว่าประเภทพิคคฯ ที่ ๗๒.๒๕ ต่อมา วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้เสนอที่ประชุมนายกรัฐมนตรีกับภาคเอกชนพิจารณายกเลิกการจัดเก็บมูลค่าส่วนต่างภาษีย้อนหลังและค่าปรับกรณีของเหล็กซิลิคอนอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนจากต่างประเทศ และเพื่อความเป็นธรรม ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการอุตสาหกรรมไฟฟ้าและ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหาเรือ	อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งที่ประชุมมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับไปดำเนินการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบสรุปมติที่ประชุมดังกล่าว และเห็นควรมอบให้กระทรวงการคลังรับดำเนินการตามที่ได้หารือกับกระทรวงอุตสาหกรรมโดยเร็ว ที่ประมุขนายกรัฐมนตรีกับภาคเอกชนเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของรองนายกรัฐมนตรี (นาย พ.) ที่ได้ประชุมหารือร่วมกับเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและอธิบดีกรมศุลกากร โดยมอบหมายให้กระทรวงการคลังดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อออกประกาศกระทรวงการคลังในเรื่องการลดอัตราอากรภาษีเหล็กซิลิคอนอิเล็กทรอนิกส์ย้อนหลัง ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สำหรับคดีอาญานั้น เห็นควรให้ปรับในอัตราร้อยละ ๑๐ ของค่าปรับตามหลักเกณฑ์ของคดีปกติ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป ซึ่งนายกรัฐมนตรีมีบัญชาว่าควรให้กระทรวงการคลังหารือคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองก่อน กระทรวงการคลังจึงขอหารือว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ ดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังลดอัตราอากรย้อนหลังสำหรับเหล็กกล้าซิลิคอนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลย้อนหลังไปเท่ากับถึงอากรของประเภทพิกัดฯ ที่ ๗๒.๒๕ ในช่วงเวลาดังแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ถึงปัจจุบัน ได้หรือไม่ ทั้งในกรณีที่คุณำเข้าและไม่รู้ข้อเท็จจริง หากไม่สามารถดำเนินการได้จะมีวิธีการอื่นใดให้ปฏิบัติเพื่อหาข้อยุติตามแนวทางดังกล่าวได้
ความเห็น	คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยหลักทั่วไปของการใช้บังคับกฎหมายมีหลักว่า “กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง” ส่วนการออกกฎหมายให้มีผลใช้บังคับย้อนหลังถือเป็น

รายงานประจำปี ๒๕๕๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	ข้อยกเว้นซึ่งสามารถกระทำได้หากไม่เป็นการลงโทษหรือเพิ่มโทษบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำหรับกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ เป็นกรณีที่กระทรวงการคลังจะออกประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราสกุลการ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจกระทรวงการคลังออกประกาศกระทรวงการคลังลดอัตราอากรยกเว้นอากร หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใดๆ จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิทักษ์อัตราสกุลการ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใดๆ ไว้ด้วยก็ได้ ประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวมีหลักการเป็นการลดอัตราอากรเหล็กซิลิคอนอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลย้อนหลังไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นคุณแก่ผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษี ดังนั้นกระทรวงการคลังจึงสามารถดำเนินการออกประกาศกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิทักษ์อัตราสกุลการ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้มีผลบังคับใช้ย้อนหลังได้ ซึ่งเรื่องทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๑๕๓/๒๕๔๕

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๔๐/๒๕๔๗

เรื่อง	การขอให้พิจารณาคำสั่งทางปกครองใหม่ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ในขณะที่คำสั่งทางปกครองนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล
หน่วยงานที่ขอหารือ	จังหวัดสุโขทัย
ข้อหารือ	จังหวัดสุโขทัยขอหารือว่า นาย ส. ได้ขออนุญาตต่อเทศบาลเมืองสวรรคโลก เพื่อขอก่อสร้างอาคารเป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งที่ดินดังกล่าวเป็นของ นาง ส. ภรรยา นาย ส. และเทศบาลก็ได้อนุญาตให้ นาย ส. ก่อสร้างอาคารดังกล่าวได้ ต่อมา นาง น. ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากนางสาว ข. ได้ยื่นคำร้องต่อเทศบาลฯ เพื่อขอให้ตรวจสอบปัญหาการก่อสร้างอาคารรุกล้ำจากอาคารข้างเคียง เนื่องจากประสงค์จะก่อสร้างอาคารซึ่งอยู่ติดกับอาคารของ นาย ส. กองช่าง เทศบาลเมืองสวรรคโลก ได้ตรวจพบว่า ผนังอาคารของ นาย ส. มีส่วนของโครงสร้างที่มีระยะห่างจากเขตที่ดินต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕๖ ของกฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช ๒๕๔๗ นาง น. จึงมีหนังสือขอให้เทศบาลฯ ดำเนินการตามกฎหมายกับนาง ส. ผู้ครอบครองอาคารที่ก่อสร้าง (เนื่องจาก นาย ส. ถึงแก่กรรม) เทศบาลฯ ได้มีคำสั่งให้ นาง ส. ทำการรื้อถอนอาคารรวมทั้งสิ้น ๔ ครั้ง แต่นาง ส. มิได้ทำการรื้อถอนและมิได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เทศบาลฯ จึงได้ดำเนินการตามกฎหมายกับนาง ส. โดยคดีแพ่ง เทศบาลฯ ได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องขอให้รื้อถอนอาคารในส่วนที่ไม่ถูกต้อง และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดสวรรคโลก ส่วนคดีอาญา ศาลจังหวัดสวรรคโลกได้มีคำพิพากษาให้ นาง ส. มีความผิดตามมาตรา ๔ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๖๖ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสอง จำเลยได้อุทธรณ์คำพิพากษาและคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๖

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	ต่อมา นาง ส. ได้ยื่นคำร้องขอรังวัดที่ดินเพื่อสอบเขตที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสุโขทัย โดยผลการรังวัดได้รูปแผนที่และเนื้อที่เท่าเดิม ดังนั้น นาง ส. จึงได้มีหนังสือขอให้เทศบาลเมืองสวรรคโลกพิจารณาคำสั่งให้รื้อถอนอาคารใหม่ โดยให้เหตุผลว่า คำสั่งให้รื้อถอนอาคารไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเทศบาลฯไม่เคยแจ้งให้ นาง ส. ได้ทราบข้อเท็จจริงเพื่อให้โอกาสได้โต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐาน และการที่เทศบาลฯมีคำสั่งให้รื้อถอนส่วนต่างๆ ของอาคารซึ่งมิใช่ผนังของอาคาร ตามข้อ ๕๐ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงเป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงการออกคำสั่งให้รื้อถอนอาคารได้ออกไปโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ผิดพลาด เนื่องจากการตรวจสอบแนวเขตที่ดินของเทศบาลฯ ไม่มีเจ้าของที่ดินข้างเคียงรับรองทำให้ระยะห่างจากเขตที่ดินเกินกว่า ๕๐ เซนติเมตร อันส่งผลให้อาคารของ นาง ส. เป็นอาคารที่ชอบด้วยกฎหมาย เทศบาลเมืองสวรรคโลกได้หารือไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่า เทศบาลฯควรจะขอคำปรึกษาและแนะนำจากคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองซึ่งจังหวัดสุโขทัยได้พิจารณาประเด็นหารือของเทศบาลเมืองสวรรคโลกแล้ว เห็นควรหารือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองว่า การขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในขณะที่คำสั่งทางปกครองเป็นคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจะกระทำได้หรือไม่อย่างไร
ความเห็น	คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มีความเห็นว่า มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้คู่กรณีสามารถมีคำขอให้เจ้าหน้าที่เพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ได้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	โดยฝ่ายปกครองย่อมมีหน้าที่ในการเปิดกระบวนการพิจารณาใหม่ให้แก่ คู่กรณีที่มีคำขอ ไม่ว่าคำสั่งทางปกครองนั้นจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๒๘๕/๒๕๔๕ สรุปได้ว่า “คำสั่งทางปกครองเป็นการใช้อำนาจฝ่ายเดียวของ ฝ่ายปกครองบังคับต่อเอกชน ดังนั้น จึงต้องเป็นคำสั่งที่ชอบด้วย กฎหมายและเป็นหน้าที่ของผู้ออกคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชาที่จะต้อง ดำเนินการให้คำสั่งดังกล่าวมีความชอบด้วยกฎหมาย โดยหาก ปรากฏว่าคำสั่งนั้นมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ออกคำสั่งหรือผู้บังคับ บัญชาอาจเยียวยา แก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนคำสั่งนั้นได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็มีได้ระบุไว้แต่อย่างใดว่า หากมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว จะเป็นการตัดอำนาจในการเยียวยาแก้ไขและการขอให้พิจารณาใหม่ หรือเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น แม้จะมีการฟ้องคดีต่อศาล ปกครองก็ไม่เป็นการตัดอำนาจดังกล่าวของเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด” สำหรับกรณีตามข้อหาเรื่องนี้เป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ศาลยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง มีความเห็นว่าไม่เป็นการตัดอำนาจของฝ่ายปกครองในการพิจารณา คำขอให้พิจารณาใหม่เช่นเดียวกัน

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖๕/๒๕๔๗

เรื่อง	สิทธิในการนำนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการสอบสวนเพื่อถอดถอนคณาจารย์ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖
หน่วยงานที่ขอหารือ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ข้อหารือ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขอหารือว่า โดยที่พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตและมอบอำนาจให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใช้อำนาจตามกฎหมาย ปราบกฏข้อเท็จจริงว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ได้มีการสอบสวนอาจารย์ประจำตามความในมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ซึ่งอาจารย์ผู้นั้นได้ขอนำนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวนโดยอ้างสิทธิตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งนั้นปฏิเสธว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เพราะไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ดี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวควรอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่เพื่อให้เกิดความชัดเจนจึงขอหารือว่า ๑. สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น เป็น “เจ้าหน้าที่” ตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อหารือ	๒. การใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ ของสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่
ความเห็น	คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว บัญญัติให้อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และมาตรา ๓๔ บัญญัติให้สภาสถาบันมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้งนี้ มาตรา ๒๔ บัญญัติให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำกับดูแลการบริหารและการจัดการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนี้ มาตรา ๕๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้อธิการบดีมีอำนาจสอบสวนและถอดถอนคณาจารย์ออกจากตำแหน่งหากมีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง และในกรณีที่อธิการบดีละเว้นไม่ดำเนินการดังกล่าว มาตรา ๕๗ วรรคสาม บัญญัติให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการแทนอธิการบดี และมาตรา ๕๗ วรรคสอง บัญญัติให้คณาจารย์ผู้ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายในสามสิบวันและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษาถือเป็นเด็ดขาด จะเห็นได้ว่า การสอบสวนคณาจารย์เพื่อถอดถอนออกจากตำแหน่งเป็นกรณีที่อธิการบดีและสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่รัฐกำหนด โดยมีคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นองค์กรของรัฐตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าว กรณีจึงถือได้ว่าการใช้อำนาจของอธิการบดีและสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นการใช้อำนาจในฐานะเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็น	วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ และการดำเนินการสอบสวนคณาจารย์ของอธิการบดีและสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๗ เป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ถูกสอบสวนอันเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งหากอธิการบดีพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุตามมาตรา ๕๗ ก็จะดำเนินการถอดถอนผู้ถูกสอบสวนออกจากตำแหน่งต่อไป การสอบสวนดังกล่าวจึงเป็น “การพิจารณาทางปกครอง” และคณาจารย์ผู้ถูกสอบสวนเป็น “คู่กรณี” ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เมื่อพระราชบัญญัติสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ และข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมิได้กำหนดให้สิทธิแก่ผู้ถูกสอบสวนในการนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการสอบสวน ย่อมถือได้ว่าข้อบังคับดังกล่าวมีหลักประกันความเป็นธรรมต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่ให้สิทธิแก่คู่กรณีที่ให้นำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าเจ้าหน้าที่กรณีจึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ คณาจารย์ผู้ถูกสอบสวนจึงมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้ามาในการสอบสวน

ภาคผนวก ข.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับ
กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๑)

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก ข.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๑) ณ โรงแรม เดอะ ทวินทาวเวอร์ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ - ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗

สำนักกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งเป็นการขยายผลการปฏิบัติตามกฎหมายในเชิงรุกให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและส่งผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นการติดตามประเมินผลและรับทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพื่อร่วมหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงจัดให้มีการบรรยายในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยควมรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่และการร่างกฎหมายเบื้องต้นในการสัมมนาครั้งนี้ด้วย

พระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครอง ให้เป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งยังเป็น การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งนี้ ตามหลักการเรื่องความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติราชการ และนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีผลบังคับเมื่อ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๗ ปีแล้ว จากการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักกฎหมายปกครองในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ปรากฏว่า กฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่ได้รับการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานของรัฐอย่างจริงจัง ดังนั้น

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองเป็นไปอย่างจริงจัง ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ สำนักกฎหมายปกครองจึงจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติกรเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อเป็นหน่วยงานต้นแบบในการขยายผลการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวต่อไปยังหน่วยราชการอื่นๆ

ในการสัมมนาครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายและร่วมสัมมนา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หัวข้อการบรรยายในการสัมมนาครั้งนี้ ประกอบด้วย การบรรยายเรื่องพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง การบรรยายเรื่องพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๕ กับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง การบรรยายเรื่องพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ กับกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง การบรรยายเรื่องพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ และการบรรยายเรื่องการร่างกฎหมายเบื้องต้น

สำหรับการสัมมนาเชิงปฏิบัติกรเพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงอุตสาหกรรมควบคู่กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แบ่งกลุ่มการสัมมนาเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (๒) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๕ และ (๓) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติกรดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

(๑) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ได้แสดงความเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้บังคับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑ ปัญหามวลชนในพื้นที่คัดค้านการประกอบการโรงถลุงแร่ และเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตให้โรงงานแห่งนี้ดำเนินการ เจ้าของโรงถลุงแร่เห็นว่าได้รับผลกระทบจากคำสั่งไม่อนุญาตให้ประกอบการโรงถลุงแร่ ในปัญหานี้เจ้าหน้าที่ต้องใช้กระบวนการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เข้ามาพิจารณาทั้งปัญหาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และปัจจัยสนับสนุนต่างๆ เช่น นโยบายของจังหวัด

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ข้อร้องเรียนของมวลชน หลังจากที่ถูกจับทุกอย่างโดยรอบคอบแล้ว ผู้มีอำนาจวินิจฉัยก็จะทำคำสั่งทางปกครองออกไป การทำคำสั่งทางปกครองดังกล่าวก็จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงรอบคอบ เพื่อให้คำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นปัญหาที่ ๒ ในการขอต่ออายุใบอนุญาตประทานบัตร หน่วยงานที่มีหน้าที่พิจารณาต่ออายุใบอนุญาตประทานบัตรใช้เวลาพิจารณานาน รัฐมนตรีจึงออกคำสั่งต่ออายุใบอนุญาตประทานบัตรล่าช้าถึง ๕-๖ ปี ที่ประชุมเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาี้คือ หน่วยงานต้องดำเนินการให้ถูกต้อง รวดเร็วตามขั้นตอนหรือกระบวนการดำเนินการ โดยผู้ขออนุญาตต่อใบอนุญาตประทานบัตรอาจใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการพิจารณาทางปกครองโดยรวดเร็วได้

ประเด็นปัญหาที่ ๓ ประชาชนในพื้นที่คัดค้านการขอประทานบัตร เพราะเกรงว่าการทำเหมืองแร่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่ประชุมเห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหานี้คือ เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ให้ใบอนุญาตประทานบัตรต้องนำมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ ของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับ เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงนำมาประกอบการใช้ดุลพินิจพิจารณาว่ากรณีนี้สามารถให้ประทานบัตรได้หรือไม่

ประเด็นปัญหาที่ ๔ กระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายเกี่ยวกับการรับคำขอประทานบัตรแรยิปซัม ซึ่งเป็นแร่ที่มีมากในประเทศไทย และมีผู้ประกอบการอยู่หลายราย โดยมีการทำเหมืองแร่แรยิปซัมในพื้นที่ภาคกลางและภาคใต้ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ แรยิปซัมเป็นแร่หลักตัวหนึ่งที่ส่งออกไปยังประเทศที่ประกอบอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์เป็นหลัก แร่ที่ส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศนี้มีราคาถูกมาก อยู่ที่ประมาณ ๘-๙ เหรียญสหรัฐ หรือ ๔๐๐-๕๐๐ บาท ต่อตัน สาเหตุที่ทำให้แรยิปซัมมีราคาต่ำประการหนึ่งคือ ผู้ค้าตัดราคากันเองในการส่งออกเพื่อแย่งตลาดและเพื่อจะได้เป็นผู้ผูกขาดคนเดียว ในภาครัฐเคยมีนโยบายหลายด้านในการแก้ไขปัญหา การแก้ไขปัญหาประการหนึ่งคือ การที่รัฐมนตรีกำหนดนโยบายว่า สำหรับคำขอประทานบัตรแรยิปซัมให้เจ้าหน้าที่แจ้งต่อผู้ขอประทานบัตรทราบว่าจะไม่รับคำขอ หากผู้ขอยืนยันที่จะขอรับประทานบัตรให้ร้องเรียนต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาราคาแรยิปซัลดกต่ำ เพราะผู้ค้าตัดราคากันเอง ปัญหาคือ เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจที่จะไม่รับคำขอประทานบัตรแรยิปซัมได้หรือไม่ ประเด็นนี้ที่ประชุมเห็นว่า แนวทางนี้สามารถดำเนินการได้ภายใต้กรอบนโยบายเพื่อประโยชน์แห่งการสงวนและรักษาทรัพยากร เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ กระบวนการในการดำเนินการต้องมีความชัดเจน และรอบคอบ รัดกุม

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๕ หากผู้ประกอบการเหมืองแร่ขอประทานบัตร แต่ปรากฏว่าแหล่งแร่ที่ขออนุญาตประทานบัตรแม้จะมีแร่อยู่จริงแต่เป็นแร่ที่ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ กระทรวงอุตสาหกรรมจะไม่อนุญาตคำขอประทานบัตรได้หรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่า ในประเด็นนี้ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยพิจารณาข้อเท็จจริง หลักกฎหมาย ปัจจัยสนับสนุนต่างๆ หากเห็นว่า ความสมบูรณ์ของแหล่งแร่นั้นมีความสมบูรณ์เฉพาะจุด เจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ในพื้นที่บางส่วนได้ ทั้งนี้ การที่จะไม่อนุญาตคำขอประทานบัตรดังกล่าวจะต้องมีเกณฑ์รายมาตรฐานในการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อความเป็นธรรมและความเสมอภาคของผู้ประกอบการทุกรายที่ยื่นคำขอประทานบัตร แร่ชนิดนั้น และทุกแหล่งในประเทศ

(๒) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ กับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑ หากโรงงานของทางราชการไม่ยอมดำเนินการตามแนวทางของกฎหมายโรงงาน เช่น มีการปล่อยทิ้งน้ำเสียออกนอกโรงงาน ในกรณีดังกล่าวจะมีโทษตามกฎหมายโรงงานหรือไม่ และสามารถใช้มาตรการบังคับตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้หรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นว่า บทบัญญัติของมาตราดังกล่าวมีความไม่ชัดเจนทำให้ในทางปฏิบัติยังมีการดำเนินการที่ลักลั่นกัน

นอกจากนี้ มีปัญหาว่าโรงงานของทางราชการจะอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า ต้องพิจารณาว่าเรื่องนี้เข้าข้อยกเว้นมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯหรือไม่ โดยมีข้อสังเกตว่า หากเป็นกรณีของโรงงานที่ดำเนินการโดยกองทัพจะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๒ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบสถานที่หนึ่งแล้ว ปรากฏว่ามีการตอกเสาเข็มเตรียมสร้างอาคาร ปิดป้ายรับสมัครคนงานจำนวนมาก เช่นนี้ เป็นการตั้งโรงงานตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯหรือไม่ หากจะพิสูจน์ว่าเป็นการตั้งโรงงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายโรงงานและกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจะต้องดำเนินการอย่างไร ที่ประชุมมีความเห็นว่า ในเรื่องดังกล่าวเจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาข้อเท็จจริงให้ครบถ้วนและ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป หากพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงนั้นเข้ากรณีของการตั้ง “โรงงาน” ตามมาตรา ๕ ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่า โรงงานดังกล่าวเข้าลักษณะของโรงงานประเภทใด เพื่อขออนุญาติให้ถูกต้อง และกระบวนการพิจารณาเพื่อออกใบอนุญาตก็ต้องนำหลักเกณฑ์ของกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองมาบังคับใช้ด้วย

ประเด็นปัญหาที่ ๓ มาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ ต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน แต่มาตรา ๑๑ วรรคแรก กำหนดให้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน กรณีจึงมีปัญหว่าผู้ประกอบกิจการจะต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้ใดจึงจะถูกต้อง ที่ประชุมมีความเห็นว่า บทบัญญัติของมาตรา ๗ (๒) และมาตรา ๑๑ วรรคแรก ขัดแย้งกัน สมควรที่จะแก้ไขให้สอดคล้องกันต่อไป ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติผู้ดำเนินการออกใบรับแจ้ง คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ จึงควรถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจออกใบรับแจ้ง อย่างไรก็ตาม เมื่อออกใบรับแจ้งแล้วก็ควรรายงานให้ผู้อนุญาตทราบด้วย

ประเด็นปัญหาที่ ๔ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดให้โรงงานแต่ละประเภทปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีประเด็นปัญหาว่า รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงโดยมอบอำนาจให้อธิบดีหรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ไปกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมได้หรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นว่า รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในส่วนของหลักการและสาระสำคัญไว้ในกฎกระทรวง ส่วนรายละเอียดทางเทคนิค รัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ไปกำหนดเพิ่มเติมในประกาศกระทรวงต่อไปได้

ประเด็นปัญหาที่ ๕ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ บัญญัติให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนเริ่มประกอบกิจการ และวรรคสามของมาตราดังกล่าวกำหนดว่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งประกอบกิจการโรงงานได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง มีประเด็นปัญหาว่า เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง พนักงานเจ้าหน้าที่ถูกผูกพันให้ต้องออกใบรับแจ้งเพียงเท่านั้น หรือมีดุลพินิจที่จะไม่ออกใบรับแจ้งก็ได้ที่ประชุมมีความเห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยวินิจฉัยว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ถูกผูกพันให้ต้องออกใบรับแจ้งเสมอไป แต่มีดุลพินิจที่จะออกใบรับแจ้งได้ หากการประกอบกิจการโรงงานในกรณีนั้นต้องเหตุแห่งความไม่ชอบด้วยกฎหมาย

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

นอกจากนี้ มีปัญหาว่าในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ออกไปรับแจ้ง ผู้ประกอบกิจการสามารถใช้สิทธิโต้แย้งตามกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้หรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นว่าเมื่อคำสั่งไม่รับแจ้งเป็น “คำสั่งทางปกครอง” และกฎหมายโรงงานไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไว้ ผู้แจ้งย่อมมีสิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๖ ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หากเจ้าหน้าที่ประสงค์ที่จะกำหนดเงื่อนไขพิเศษ เงื่อนไขดังกล่าวต้องอยู่ในแนวทางที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ หรือประกาศที่ออกตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ เท่านั้นหรือไม่ หรือเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจตามกฎหมายวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดเงื่อนไขอื่นๆ เพิ่มเติมได้ ที่ประชุมมีความเห็นว่า เจ้าหน้าที่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดเงื่อนไขใดๆ ได้เท่าที่จำเป็น แต่เงื่อนไขนั้นต้องมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของใบอนุญาต และมีขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายโรงงานเท่านั้น

ประเด็นปัญหาที่ ๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงงานหรือติดตั้งเครื่องจักรให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว เจ้าหน้าที่จะมีอำนาจดำเนินการอย่างไร ที่ประชุมมีความเห็นว่า ในกรณีดังกล่าว เจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เพิกถอนใบอนุญาตได้

ประเด็นปัญหาที่ ๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๓ โดยกำหนดอายุของใบอนุญาตและระบุว่าขอต่ออายุอีกไม่ได้ เมื่อใบอนุญาตครบกำหนดอายุแล้ว ผู้ประกอบกิจการจะขอต่ออายุใบอนุญาตได้อีกหรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่า หากผู้รับใบอนุญาตประสงค์ที่จะประกอบกิจการต่อไปก็ต้องยื่นขอใบอนุญาตใหม่ซึ่งมิใช่ขอต่ออายุใบอนุญาต และในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่ออกไปอนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

ประเด็นปัญหาที่ ๙ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตจะสิ้นอายุ และให้ถือว่าเป็นผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ โดยให้ผู้อนุญาตไปตรวจสอบว่าโรงงานและเครื่องจักรมีลักษณะถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่เพื่อพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ในกรณีดังกล่าวถ้าเจ้าหน้าที่ไปตรวจโรงงานก่อนที่จะมีการขอต่ออายุใบอนุญาต จะถือว่าเป็นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือไม่ และหากเจ้าหน้าที่มีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาต คำสั่งดังกล่าวจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นว่า ในกระบวนการพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาต การไปตรวจสอบโรงงานและเครื่องจักรเป็นเพียงขั้นตอนของการแสวงหาข้อเท็จจริงก่อนออกคำสั่ง ดังนั้น แม้เจ้าหน้าที่จะไปตรวจโรงงานก่อนที่ผู้ประกอบการจะมีคำขอต่ออายุใบอนุญาต การดำเนินการดังกล่าวก็มีใช้สาระสำคัญที่จะมีผลกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งต่ออายุใบอนุญาต

ประเด็นปัญหาที่ ๑๐ มาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตแก้ไขโรงงานและเครื่องจักรให้ถูกต้องตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อแก้ไขแล้วให้เจ้าหน้าที่ต่ออายุใบอนุญาต การสั่งให้แก้ไขดังกล่าวถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” หรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย กล่าวคือ ฝ่ายแรกเห็นว่า การสั่งให้แก้ไขดังกล่าวเป็น “คำสั่งทางปกครอง” เพราะหากผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขตามที่เจ้าหน้าที่สั่ง เจ้าหน้าที่ก็จะไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ ซึ่งผู้กรณีควรมีสทธิอุทธรณ์คำสั่งให้แก้ไขดังกล่าวได้ ฝ่ายที่สองเห็นว่า การสั่งให้แก้ไขดังกล่าวไม่ใช่ “คำสั่งทางปกครอง” แต่เป็นเพียงการแจ้งให้ผู้กรณีดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็น “เงื่อนไข” ในการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตต่อไปเท่านั้น การสั่งให้แก้ไขจึงเป็นเพียง “การพิจารณาทางปกครอง” มิใช่ “คำสั่งทางปกครอง”

ประเด็นปัญหาที่ ๑๒ ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ย้ายเครื่องจักรไปประกอบกิจการในสถานที่อื่นตามคำขอของผู้รับใบอนุญาต การอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ย้ายเครื่องจักรจะมีระยะเวลาและขั้นตอนอย่างไร ที่ประชุมเห็นว่า เมื่อพระราชบัญญัติโรงงานฯ ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวไว้ ผู้รับใบอนุญาตจึงต้องอุทธรณ์คำสั่งต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

(๓) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ ได้แสดงความเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๑๘ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑ ปัญหาเกี่ยวกับการได้แย่งกรรมสิทธิ์ ในทางปฏิบัติหากมีการยื่นขอจดทะเบียนเครื่องจักรและมีการได้แย่งกรรมสิทธิ์กัน เจ้าหน้าที่จะให้ผู้มายื่นขอจดทะเบียนฟ้องคดีต่อศาล และเมื่อศาลพิพากษาว่ากรรมสิทธิ์เป็นของผู้ใดแล้ว เจ้าหน้าที่จึงจะรับจดทะเบียนให้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มีประเด็นปัญหาว่า ผู้ใดที่สามารถนำเครื่องจักรมาจดทะเบียนได้ ที่ประชุมเห็นว่า กฎหมายกำหนดให้ผู้ที่สามารถนำเครื่องจักรมาจดทะเบียนได้ ได้แก่ เจ้าของ ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักรฯ กำหนดนิยามของคำว่า “เจ้าของ” ว่า หมายถึง ผู้ถือกรรมสิทธิ์ แต่ผู้เช่าและผู้เช่าซื้อยังไม่มีกรรมสิทธิ์ ดังนั้น จึงไม่ใช่เจ้าของและไม่สามารถนำเครื่องจักรมาจดทะเบียนได้

นอกจากนี้ มีประเด็นปัญหาว่าผู้ใดมีสิทธิคัดค้านการจดทะเบียน ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า คู่กรณีผู้มีสิทธิคัดค้านการจดทะเบียนซึ่งตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หมายถึง ผู้ยื่นคำขอหรือผู้คัดค้านคำขอ ผู้อยู่ในบังคับหรือจะอยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครอง และผู้ซึ่งได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเนื่องจากสิทธิของผู้นั้นจะถูกกระทบกระเทือนจากผลของคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น ผู้ที่จะมีสิทธิคัดค้านคำขอจดทะเบียนเครื่องจักร ได้แก่ ผู้ที่กรรมสิทธิ์ของตนถูกโต้แย้ง และผู้ที่รับจำนำเครื่องจักรที่นำมาจดทะเบียน

ประเด็นปัญหาที่ ๒ ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอจดทะเบียน

๒.๑ กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคำขอจดทะเบียน เมื่อเจ้าของเครื่องจักรยื่นคำขอจดทะเบียนแล้ว พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักรฯ และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มิได้บัญญัติให้นายทะเบียนต้องพิจารณาคำขอและมีคำสั่งภายในกำหนดระยะเวลาเท่าใด ดังนั้น นายทะเบียนจะพิจารณาคำขอจดทะเบียนโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาบังคับได้หรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า การฟ้องคดีปกครองจะต้องยื่นฟ้องนับแต่วันที่พ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องขอต่อหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และไม่ได้รับหนังสือชี้แจงจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น นายทะเบียนจะต้องพิจารณาคำขอจดทะเบียนและมีคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องขอดังกล่าว

๒.๒ อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการค้นหาข้อเท็จจริง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองฝ่าย คือ

ความเห็นที่หนึ่ง เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการค้นหาข้อเท็จจริงได้เต็มที่ ดังนั้น จึงควรใช้อำนาจดังกล่าว โดยเมื่อตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ใดเป็นเจ้าของเครื่องจักร เจ้าหน้าที่ก็สามารถออกคำสั่งทางปกครอง กล่าวคือ รับจดทะเบียนเครื่องจักรให้แก่ผู้ขอได้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็นที่สอง ในทางปฏิบัติพบว่า การค้นหาข้อเท็จจริงทำได้ลำบาก เป็นภาระต่อนายทะเบียน และบุคลากรขาดแคลน ซึ่งหากรับจดทะเบียนให้ทันที่อาจเกิดความเสียหายต่อเจ้าของที่แท้จริงหรือถาวรจดทะเบียนล่าช้าก็อาจถูกฟ้องคดีเนื่องจากละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงให้ไปฟ้องคดีที่ศาล

ประเด็นปัญหาที่ ๓ ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งคำสั่งทางปกครอง ที่ประชุมเห็นว่า กรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน คำสั่งเพิกถอนคำสั่งไม่รับจดทะเบียน คำสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองที่กระทบสิทธิผู้กรณีและอาจอุทธรณ์ได้ ดังนั้น นายทะเบียนจะต้องระบุงกรณีที่อาจอุทธรณ์ หรือโต้แย้ง การยื่นคำอุทธรณ์ หรือคำโต้แย้ง และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้ในหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวด้วย

ประเด็นปัญหาที่ ๔ ปัญหาเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ต้องยื่นที่ใด เนื่องจากมีกรณีที่ต้องอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ซึ่งระเบียบกำหนดให้ยื่นที่สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี แต่นายทะเบียนผู้มีคำสั่งนั้นจะประจำอยู่ตามสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดต่างๆ ที่ประชุมเห็นว่า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์สามารถยื่นอุทธรณ์ที่สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดได้ และให้สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดส่งคำอุทธรณ์นั้นต่อสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ ให้ถือว่าวันที่สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดรับคำอุทธรณ์เป็นวันที่รับอุทธรณ์

ประเด็นปัญหาที่ ๕ ปัญหาเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งรับจดทะเบียน เนื่องจากพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักรฯ มิได้บัญญัติให้ผู้ขายเครื่องจักรมีหน้าที่ต้องไปดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน หากนายทะเบียนเห็นว่า กรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรได้ตกเป็นของผู้ซื้อแล้ว จะเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรได้หรือไม่ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองฝ่าย

ความเห็นที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อมีหลักฐานอันเชื่อได้ว่ากรรมสิทธิ์ได้ตกเป็นของผู้ซื้อ ถือได้ว่าข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการจดทะเบียนได้เปลี่ยนแปลง นายทะเบียนจึงอาจเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรได้

ความเห็นที่สอง เห็นว่า เมื่อมีกรณีที่ผู้ซื้อแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ นายทะเบียนจะไม่เพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร แต่นายทะเบียนจะแนะนำให้ผู้ซื้อเครื่องจักรไปทำความตกลงให้ผู้ขายมายื่นคำขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง หรือให้ผู้ขายมายื่นคำขอยกเลิกทะเบียนและให้ผู้ซื้อมาดำเนินการขอจดทะเบียนเครื่องจักรใหม่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๖ ปัญหาเกี่ยวกับการจดทะเบียนแบ่งแยกเครื่องจักร ที่ประชุมเห็นว่า หากนายทะเบียนมีคำสั่งรับจดทะเบียนแบ่งแยก หรือไม่รับจดทะเบียนแบ่งแยกยอมเป็นคำสั่งทางปกครอง และกฎหมายจดทะเบียนเครื่องจักร ไม่ได้บัญญัติเรื่องการอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะ จึงตกอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๗ ปัญหาเกี่ยวกับการย้ายเครื่องจักร หากเกิดกรณีที่เจ้าของเครื่องจักร มิได้ย้ายเครื่องจักร ไปยังสถานที่ที่แจ้งขอย้ายและนายทะเบียนเห็นชอบให้ย้าย จะถือว่าเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้กระทำการหรือละเว้นการกระทำแล้ว ผู้อยู่ในคำสั่งไม่กระทำตาม เจ้าหน้าที่ จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้หรือไม่ ที่ประชุมมิได้มีความเห็นเป็นยุติ แต่มีผู้เสนอว่า นายทะเบียนจะต้องมีคำสั่งแจ้งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรย้ายเครื่องจักร ไปยังสถานที่ที่แจ้งขอย้ายเสียก่อน หากเจ้าของกรรมสิทธิ์ไม่ปฏิบัติตาม นายทะเบียนจึงจะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้

ภาคผนวก ค.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ (รุ่นที่ ๑)

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก ก.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ (รุ่นที่ ๑)

ณ โรงแรม เซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ
ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗

สำนักกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดให้มีการสัมมนาในครั้งนี้ขึ้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยเป็นการขยายผลการปฏิบัติตามกฎหมายในเชิงรุกให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและส่งผลกระทบต่อ การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการติดตามประเมินผล เพื่อรับทราบถึงปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ เพื่อร่วมหาแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และเพื่อเป็นการ ส่งเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงจัดให้มีการจัดบรรยายในหัวข้อความรู้ เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการสัมมนาครั้งนี้ด้วย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตราขึ้นโดยมี เจตนารมณ์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองให้เป็น ไปโดยถูกต้องชอบธรรม มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งยัง เป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งนี้ ตามหลักการเรื่องความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติราชการ และนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้ บังคับเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๗ ปี ปรากฏว่า กฎหมายว่าด้วย วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่ได้มีการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานของรัฐอย่างจริงจัง ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานภาครัฐเป็นไป อย่างจริงจัง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ จึงเห็นควรจัดให้มีโครงการสัมมนา เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่หน่วยงานในสังกัด กระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นหน่วยงานต้นแบบในการขยายผลการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าว ต่อไปยังหน่วยงานราชการอื่นๆ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

กำหนดการสัมมนาครั้งนี้มีระยะเวลา ๔ วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗ สำหรับรูปแบบการสัมมนาแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ในวันที่ ๑๓ และ ๑๔ เป็นการบรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และในวันที่ ๑๔ ช่วงบ่าย และวันที่ ๑๕ กันยายน เป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อระดมความเห็น รวบรวมปัญหา และร่วมหาแนวทางแก้ไข สำหรับในวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายจะเป็นการสรุปผลการสัมมนาและมอบหนังสือรับรองการผ่านการสัมมนาให้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีเกียรติ เข้าร่วมรับฟังการบรรยายและร่วมสัมมนา จำนวน ๑๕๐ คน ประกอบด้วย คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงพาณิชย์ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสื่อมวลชน และผู้สนใจ ทั้งนี้ เพื่อให้การสัมมนาเชิงปฏิบัติการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้อย่างแท้จริงและเพื่อจะได้นำผลสรุปจากการสัมมนาไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ต่อไป

สำหรับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ในความรับผิดชอบของกระทรวงพาณิชย์ควบคู่กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แบ่งกลุ่มการสัมมนาเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๓๕ (๒) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ และ (๓) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

(๑) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๓๕ กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

- พระราชบัญญัติมาตรการขังตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นปัญหาที่ ๑

กรณีที่นายตรวจขังตวงวัดพบเครื่องขังตวงวัดที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติมาตรการขังตวงวัดฯ หรือเครื่องขังตวงวัดที่ความเที่ยงของเครื่องผิดเกินอัตราเพื่อเหลือเพื่อขาดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง นายตรวจขังตวงวัดมีอำนาจทำลายเครื่องหมายคำรับรองและทำเครื่องหมายห้ามใช้เครื่องขังตวงวัดนั้นจนกว่าจะได้มีการแก้ไขให้ถูกต้องและนำไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเพื่อให้คำรับรองใหม่ หรือยึดเครื่องขังตวงวัดนั้นแล้วนำส่งสำนักงานกลางหรือสำนักงานสาขา ปัญหาคือ ในกรณีที่นายตรวจขังตวงวัดทราบข้อเท็จจริงจากบันทึกการรายงานของเจ้าหน้าที่ นายตรวจขังตวงวัดจะมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองให้ทำลายเครื่องหมายคำรับและทำเครื่องหมายห้ามใช้เครื่องขังตวงวัดหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า เนื่องจากการพิจารณาทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสมโดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของคู่กรณีตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง รวมถึงการแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องด้วย การที่นายตรวจขังตวงวัดไม่ได้ออกไปตรวจสอบเครื่องขังตวงวัดด้วยตนเองแต่ได้รับทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวจากบันทึกการรายงานของเจ้าหน้าที่นั้น อาจเป็นการแบ่งหน้าที่และบริหารงานภายในองค์กรเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องในการออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว จึงสามารถอาศัยข้อเท็จจริงจากบันทึกการรายงานเจ้าหน้าที่ประกอบการออกคำสั่งทางปกครองได้ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้มาต้องเพียงพอสำหรับการออกคำสั่งดังกล่าวด้วย

ประเด็นปัญหาที่ ๒

การที่ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเครื่องขังตวงวัดทำการตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องขังตวงวัดที่ตนผลิตหรือซ่อมเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองแนวทาง คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า การกระทำดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลภายนอกจึงไม่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ฝ่ายที่สองเห็นว่า การกระทำดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองเพราะมีผลกระทบต่อบุคคลภายนอกแล้ว เช่น ในกรณีที่ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเครื่องขังตวงวัดให้คำรับรองเครื่องขังตวงวัดที่ตนผลิตหรือซ่อมที่ไม่มีความเที่ยงตรง ก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภคได้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๓

มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯ กำหนดให้ผู้ถูกพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๖ หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๗ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือแก้ไขคำสั่งของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้

(๑) กรณีที่อธิบดีมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯ ผู้รับคำสั่งดังกล่าวจะต้องอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ซึ่งเป็นรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าคณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยวินิจฉัยกรณีนี้ไว้แล้วว่าจะต้องอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้น

(๒) พระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯ ไม่ได้กำหนดขั้นตอนการอุทธรณ์กรณีนายตรวจซึ่งดวงวัดมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดเครื่องซึ่งดวงวัดหรือสินค้าหีบห่อที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดไว้เฉพาะ จึงมีปัญหาว่าจะต้องอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือพระราชบัญญัติมาตราซึ่งดวงวัดฯ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า เมื่อกฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดขั้นตอนการอุทธรณ์กรณีดังกล่าวเอาไว้จึงต้องนำการอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้ด้วย

- พระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นปัญหาที่ ๑

มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการฯ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ชี้แจงข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งบัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา ปัญหา คือ คำสั่งตามมาตรานี้เป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า เป็นคำสั่งทางปกครองเนื่องจากการสั่งการให้บุคคลปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคลแล้ว และในมาตรา ๓๔ ยังกำหนดให้กรณีฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกหรือโทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงควรให้สิทธิแก่ผู้รับคำสั่งในการอุทธรณ์ได้แย้ง ฝ่ายที่สองเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนในการตรวจสอบหรือกระบวนการพิจารณาที่จะทำให้เจ้าหน้าที่มีข้อเท็จจริง เอกสารและหลักฐานต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเท่านั้น ซึ่งยังไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคล และหากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธปฏิบัติราชการทางปกครอง

ดังกล่าวและถูกดำเนินคดีให้รับโทษก็สามารถใช้สิทธิโต้แย้งในชั้นศาลได้ นอกจากนี้ยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าในการพิจารณาการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่กรณีใดเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ควรพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและการคุ้มครองสิทธิของประชาชนประกอบด้วย ดังเช่นคำสั่งดังกล่าวข้างต้น หากถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองอาจทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าหรือข้อขัดข้องในการปฏิบัติราชการได้

ประเด็นปัญหาที่ ๒

มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการฯ กำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยราคาสินค้าและบริการมีอำนาจหลายอย่าง เช่น ห้ามอนุญาตให้มีการส่งออก ไปนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งซึ่งสินค้าควบคุม สั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การซื้อ การจำหน่าย หรือการเก็บสินค้าหรือบริการควบคุม รวมทั้งให้ระงับหรือลดค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้เกินสมควร เป็นต้น ปัญหาคือการใช้อำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวมีสถานะเป็นกฎหรือคำสั่งทางปกครองซึ่งที่ประชุมเห็นว่าการใช้อำนาจดังกล่าวมีทั้งลักษณะที่เป็นกฎและคำสั่งทางปกครอง กรณีใดเป็นการกำหนดเจาะจงตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไว้ชัดเจนและกระทบสิทธิและหน้าที่ของบุคคลก็จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง แต่หากเป็นการวางกฎเกณฑ์ให้ถือปฏิบัติโดยมิได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะก็จะมีลักษณะเป็นกฎ

ประเด็นปัญหาที่ ๓

มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยราคาสินค้าและบริการฯ กำหนดไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการโดยจงใจที่จะทำให้ราคาต่ำเกินสมควรหรือสูงเกินสมควร หรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาสินค้าหรือบริการ โดยวรรคสองของมาตราดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยราคาสินค้าและบริการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถือว่าเป็นการทำให้ราคาต่ำเกินกว่าสมควรหรือสูงเกินสมควรหรือทำให้เกิดความปั่นป่วนซึ่งราคาสินค้าและบริการ โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีปัญหาว่าการประกาศดังกล่าวมีสถานะเป็นกฎหรือคำสั่งทางปกครอง ซึ่งที่ประชุมเห็นว่าการประกาศดังกล่าวมิใช่การนำกฎเกณฑ์มาปรับใช้กับข้อเท็จจริงเป็นการเฉพาะเจาะจง และการกำหนดคกกฎเกณฑ์ดังกล่าวก็ได้มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคลใดโดยตรง การประกาศตามมาตรานี้จึงมีสถานะเป็นกฎ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

ประเด็นปัญหาที่ ๑

มาตรา ๑๐ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ กำหนดเอาไว้ว่า บริษัทใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๐ ทวิ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยในส่วนที่เกี่ยวกับการประกันภัยรถยนต์ของบริษัทนั้นได้ ปัญหาคือคำสั่งดังกล่าวจะต้องนำกระบวนการต่างๆตามกฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง เช่น การแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์หรือการเปิดโอกาสให้ได้แย้งคัดค้านเจ้าหน้าที่มาใช้บังคับด้วยหรือไม่ และหากผู้รับคำสั่งทางปกครองประสงค์จะอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวจะต้องอุทธรณ์ไปยังผู้ใด ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า คำสั่งตามมาตรานี้มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ ไม่ได้กำหนดในส่วนของขั้นตอนเหล่านี้เอาไว้ จึงต้องนำกระบวนการตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาบังคับใช้ด้วย และคำสั่งดังกล่าวนั้นเมื่อเป็นคำสั่งทางปกครองที่ทำโดยรัฐมนตรี ในการโต้แย้งคำสั่งทางปกครอง จึงต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองต่อไป ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๒

มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถฯ นั้น กำหนดเอาไว้ว่า ในกรณีที่เจ้าของรถหรือบริษัทไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไม่ครบจำนวนที่กฎหมายกำหนด เมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยแล้ว นายทะเบียนจะมีคำสั่งเรียกเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายไปนั้นคืนจากเจ้าของรถหรือบริษัท และเจ้าของรถหรือบริษัทจะต้องจ่ายเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบของจำนวนค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายจากกองทุนส่งเข้าสมทบกองทุน ประเด็นปัญหา คือ เมื่อนายทะเบียนออกคำสั่งตามมาตรานี้แล้วแต่เจ้าของรถหรือบริษัทเพิกเฉย จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองแนวทาง ฝ่ายแรกเห็นว่า คำสั่งตามมาตรานี้เป็นคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น จึงต้องนำมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้ด้วย ฝ่ายที่สองเห็นว่า ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดในประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความแพ่ง เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งเรียกเงินแล้ว เจ้าของรถหรือบริษัทไม่ชดใช้เงิน เจ้าหน้าที่ก็จะใช้กระบวนการฟ้องต่อศาลยุติธรรม ซึ่งศาลก็รับฟ้องและพิจารณาคดีจนกระทั่งมีคำพิพากษาและออกคำบังคับตามคำสั่งศาล ดังนั้น มาตรา ๒๖ นี้มีลักษณะเป็นเรื่องทางกฎหมายแพ่งจึงไม่ต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

(๒) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้กฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๒ กับพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

- กฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท

ประเด็นปัญหาที่ ๑

ก่อนที่นายทะเบียนจะรับจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ผู้ประสงค์จะจดทะเบียนจะต้องจดทะเบียนจองชื่อนิติบุคคลเสียก่อน หากข้อเท็จจริงปรากฏว่านายทะเบียนปฏิเสธไม่ให้ผู้จดทะเบียนใช้ชื่อดังกล่าว คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายแรกเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวกระทบต่อสิทธิของผู้จองชื่อนิติบุคคลแล้ว จึงมีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง ฝ่ายที่สองเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนของกระบวนการรับจดทะเบียนอันจะนำไปสู่การออกคำสั่งรับหรือไม่รับจดทะเบียนจึงไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๒

เมื่อการประชุมตั้งบริษัทดำเนินการเสร็จแล้ว ผู้ก่อการได้ไปจดทะเบียนในส่วนของชื่อผู้เป็นกรรมการบริษัท ต่อมาผู้ที่มีชื่อเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวมาร้องต่อนายทะเบียนว่าตนไม่ทราบเรื่องการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการดังกล่าว บริษัทได้แอบอ้างใช้ชื่อตนเป็นกรรมการ จึงขอให้เพิกถอนการจดทะเบียนบริษัท นายทะเบียนจะอาศัยคำร้องของผู้ที่มีชื่อเป็นกรรมการบริษัทดังกล่าวเพียงลำพัง โดยปราศจากพยานหลักฐานอื่นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทมาเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทได้หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า นายทะเบียนสามารถเพิกถอนการจดทะเบียนบริษัทนั้นได้หากพิจารณาจากพยานหลักฐานต่างๆ แล้วเห็นว่ามีความเห็นสมควรเชื่อว่าคำสั่งจดทะเบียนบริษัทเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นปัญหาที่ ๓

ตามมาตรา ๑๒๔๖ (๖) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดให้กรณีนายทะเบียนมีความเห็นสมควรเชื่อว่าบริษัทมิได้ประกอบการค้า หรือมิได้ประกอบการงานแล้ว ให้มีจดหมายไปถึงบริษัทเพื่อให้ชี้แจงว่าได้ประกอบกิจการอยู่หรือไม่ ถ้าบริษัทมิได้ตอบภายในหนึ่งเดือน และนายทะเบียนได้มีหนังสือภายในสิบสี่วันไปถึงบริษัทเพื่อไต่ถามอีกครั้ง และหาก

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

บริษัทไม่ได้ตอบมาภายในหนึ่งเดือน ให้นายทะเบียนชี้แจงข้อร้องเรียนของบริษัทออกจากทะเบียน อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียมีอำนาจร้องขอให้ศาลสั่งให้นายทะเบียนจดทะเบียนชื้อบริษัทกลับคืนเข้าในทะเบียนตามเดิมได้ หากข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัทไม่ได้รับหนังสือของนายทะเบียน จึงไม่ได้แจ้งว่าบริษัทได้ประกอบการงานอยู่ ทำให้คำสั่งชี้แจงชื้อบริษัทออกจากทะเบียนไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายทะเบียนจะมีสิทธิเพิกถอนคำสั่งชี้แจงชื้อบริษัทดังกล่าวได้หรือไม่ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองแนวทางดังนี้ ฝ่ายแรกเห็นว่า เมื่อกฎหมายกำหนดให้ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิร้องขอต่อศาลสั่งให้นายทะเบียนจดทะเบียนชื้อบริษัทกลับคืนเข้าในทะเบียนไว้โดยเฉพาะแล้ว ก็ต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียใช้สิทธิทางศาลและให้ศาลมีคำสั่งเสียก่อน นายทะเบียนจึงจะสามารถจดทะเบียนชื้อบริษัทกลับเข้าในทะเบียนได้ ความเห็นที่สองเห็นว่า เมื่อคำสั่งชี้แจงชื้อบริษัทออกจากทะเบียนเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ผิดพลาด จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายทะเบียนมีอำนาจที่จะพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั่นเองได้

- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเด็นปัญหาที่ ๑

การที่บริษัทซึ่งมีผู้ถือหุ้นเป็นสัญชาติไทยถือหุ้นในบริษัทเกินกว่ากึ่งหนึ่ง และต่อมาได้เปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้นเป็นผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งมีผลทำให้บริษัทดังกล่าวกลายเป็นบริษัทต่างด้าว หากบริษัทดังกล่าวจะประกอบธุรกิจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ จะต้องขออนุญาตเสียก่อน ซึ่งก่อนที่จะขออนุญาตนั้นระเบียบภายในกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติหลักการ ซึ่งเป็นกระบวนการก่อนให้บริษัทดังกล่าวเปลี่ยนแปลงสัดส่วนผู้ถือหุ้น ปัญหาคือ คำสั่งอนุมัติหลักการดังกล่าวถือเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ และจะต้องนำกระบวนการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๑๘ มาปฏิบัติหรือไม่

ที่ประชุมพิจารณาแล้วยังไม่มีความเห็นเป็นที่ยุติในประเด็นนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๒

มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวฯ กำหนดให้อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์พิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจได้ หากมีเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) จึงมีปัญหาว่กรณีนี้ อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะต้องออกคำสั่งเพิกถอนหากปรากฏเงื่อนไขดังกล่าว หรือมีดุลยพินิจที่จะสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนใบอนุญาตได้

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า กรณีนี้เป็นดุลยพินิจของอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่จะเพิกถอนคำสั่งได้ แต่การใช้ดุลยพินิจดังกล่าวต้องมีการจำกัดขอบเขตและพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป

(๓) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มนี้ ได้แสดงความเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการใช้พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ กับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

- พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

ประเด็นปัญหาที่ ๑

การยื่นเอกสารเพื่อขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าที่มีประกาศกำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าฯ ปัญหาคือเมื่อหน่วยงานได้รับคำขอแล้วตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้น หากเห็นว่าเอกสารที่ยื่นมาไม่ครบแล้วปฏิเสธไม่รับคำขอ เช่นนี้จะถือว่าคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่า การตรวจสอบเอกสารดังกล่าวเป็นเพียงการพิจารณาทางปกครอง ซึ่งจะนำไปสู่การจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องรับคำขอไว้พิจารณา ซึ่งหากคำขอมิเอกสารไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่จะต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบเพื่อนำเอกสารมายื่นใหม่ให้ครบถ้วน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบ

ประเด็นปัญหาที่ ๒

ในกรณีที่มีการออกใบอนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าให้ผู้ยื่นคำขอแล้ว ต่อมาผู้ได้รับใบอนุญาตนำไปแก้ไขเพิ่มเติม หรือกรณีมีการปลอมใบอนุญาต ทั้งสองกรณีหน่วยงานของรัฐสามารถเพิกถอนใบอนุญาตฯ ได้หรือไม่ และต้องแจ้งคำสั่งไปยังผู้ถูกเพิกถอนหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมใบอนุญาตนั้น เจ้าหน้าที่สามารถเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวได้ และเนื่องจากการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่ง ดังนั้น ในการที่จะให้คำสั่งเพิกถอนคำสั่งทางปกครองมีผลก็ต้องแจ้ง

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ให้ผู้ถูกเพิกถอนทราบด้วย แต่ในกรณีปลอมใบอนุญาตทั้งฉบับนั้น หน่วยงานไม่จำเป็นต้องทำการเพิกถอนเพราะไม่ใช่ใบอนุญาตที่หน่วยงานได้ออกให้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หน่วยงานมิได้เป็นผู้ออกคำสั่งทางปกครองในการออกใบอนุญาต จึงไม่จำเป็นต้องเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

- พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒

ประเด็นปัญหาที่ ๑

พระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ ไม่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถเรียกเอกสารอื่นที่จำเป็นต้องใช้ในการพิจารณาเพิ่มเติมประกอบการทำคำสั่งทางปกครองได้ กรณีเช่นนี้จะสามารถนำมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่สามารถขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ได้หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นว่าการเรียกเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการพิจารณาเพิ่มเติมเป็นการเตรียมการหรือดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง หรือเรียกได้ว่าเป็นวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ กำหนดให้วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่างๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น จึงสามารถนำมาตรา ๒๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้ได้

ประเด็นปัญหาที่ ๒

สิทธิบัตรการประดิษฐ์บางประเภท อธิปไตยอาจมีคำสั่งตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ ให้ปิดสาระสำคัญและรายละเอียดของการประดิษฐ์ไว้เป็นความลับเพื่อประโยชน์แก่ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ปัญหาอยู่ที่ว่า คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งดังกล่าวกระทบต่อสิทธิของเจ้าของสิทธิบัตร โดยทำให้เจ้าของสิทธิบัตรไม่สามารถเปิดเผยขั้นตอนการผลิตของสิทธิบัตรการประดิษฐ์ซึ่งถูกสั่งให้ปิดไว้ได้ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๓

กรณีที่อธิบดีเห็นว่าคำขอรับสิทธิบัตรถูกต้องและการประดิษฐ์ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสิทธิบัตรฯ หน่วยงานจะต้องมีหนังสือแจ้งทางไปรษณีย์ให้ผู้ยื่นคำขอทำการชำระค่าธรรมเนียม หากผู้ยื่นคำขอไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดระยะเวลาจะถือว่าผู้ยื่นคำขอละทิ้งคำขอ ปัญหาว่าการแจ้งดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในเรื่องการแจ้งตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสามแนวทาง ดังนี้

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ฝ่ายแรกเห็นว่า การแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทำการชำระค่าธรรมเนียมเป็นเรื่องตามกฎหมายแพ่ง ไม่มีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง เพราะการแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียมไม่กระทบสิทธิใดๆของผู้ยื่นคำขอ โดยหน้าที่ที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเกิดขึ้นอยู่แล้วตามกฎหมาย การแจ้งกรณีนี้เป็นเพียงการแจ้งให้ทราบเท่านั้น จึงไม่ต้องนำมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับ แต่หน่วยงานอาจนำมาตราดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลมเพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่มีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการได้

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า เมื่ออธิบดีเห็นว่าคำขอรับสิทธิบัตรถูกต้องและการประดิษฐ์ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๓๓ ผู้ยื่นคำขอย่อมมีสิทธิได้รับสิทธิบัตรแล้ว การชำระค่าธรรมเนียมเป็นเพียงข้อสงวนสิทธิตามมาตรา ๓๕ วรรค ๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เท่านั้น การแจ้งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองและต้องปฏิบัติตามมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ฝ่ายที่สาม เห็นว่า แม้การแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียมจะไม่ใช้คำสั่งทางปกครองก็ตาม แต่เมื่อพิจารณานิยามของคำว่า “วิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง” แล้ว จะรวมถึงการดำเนินการใดๆในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย ซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้กำหนดว่า การปฏิบัติราชการทางปกครองใดๆก็ตามจะต้องเป็นไปตามกฎหมายนี้ ถ้าหากว่าไม่มีกฎหมายเฉพาะซึ่งมีมาตรฐานสูงกว่ากำหนดเอาไว้ในเรื่องเดียวกัน ดังนั้น การแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียมซึ่งเป็นวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง ย่อมจะต้องนำมาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับด้วย

ภาคผนวก ง.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๒)

รายงานประจำปี ๒๕๔๗
คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ส่วนที่ ๓

ภาคผนวก ง.

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๒)
ณ โรงแรมจอมเทียน ปาล์ม บีช จังหวัดชลบุรี
ระหว่างวันที่ ๑-๓ ตุลาคม ๒๕๔๗

สำนักกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง โดยเป็นการขยายผลการปฏิบัติตามกฎหมายในเชิงรุกให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการติดตามประเมินผลเพื่อรับทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพื่อร่วมหาแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงจัดให้มีการบรรยายในหัวข้อความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และหลักการร่างกฎหมายเบื้องต้นในการสัมมนาครั้งนี้ด้วย

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองให้เป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ทั้งนี้ ตามหลักการเรื่องความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติราชการ และนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า ๗ ปี ปรากฏว่า กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองยังไม่ได้รับการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานของรัฐอย่างจริงจังดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างจริงจัง ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงควรจัดให้มีโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้แก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม (รุ่นที่ ๒) เพื่อเป็นหน่วยงานต้นแบบในการขยายผลการบังคับใช้กฎหมายฉบับดังกล่าวต่อไปยังหน่วยงานราชการอื่นๆ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ในการสัมมนาครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายและร่วมสัมมนา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หัวข้อการบรรยายในการสัมมนาครั้งนี้ ประกอบด้วย การบรรยายเรื่อง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยนายเชวง ไทยยิ่ง ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง การบรรยายเรื่อง พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยนายนิพนธ์ สะกิมิ กรรมการร่างกฎหมายประจำ การบรรยายเรื่อง การร่างกฎหมายเบื้องต้น โดยนายธรรมนิตย์ สุมนต์กุล กรรมการร่างกฎหมายประจำ

สำหรับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ในความรับผิดชอบของกระทรวงอุตสาหกรรมควบคู่กับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แบ่งกลุ่มการสัมมนาเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ (๒) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (๓) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และผลของการสัมมนากลุ่มย่อยสามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่มย่อยนี้ได้แสดงความเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการปรับใช้กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกับพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ สรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑

ตามที่ข้อ ๒ ทวิ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่ไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดเป็นนโยบายภายในว่าการออกใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่นั้นจะอนุญาตให้เฉพาะบุคคลที่มีฐานะยากจนเท่านั้น ซึ่งนโยบายนี้ไม่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๒ ทวิ ของกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวแต่อย่างใด

ปัญหาว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐมนตรีข้างต้น คือ มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีฐานะดีนั้น คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจะถือเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และคู่กรณีจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อย่างไรต่อไป

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็นของที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาข้อ ๒ ทวิ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่ไว้แล้วนั้น จะเห็นได้ว่า กฎกระทรวงดังกล่าวไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ได้รับอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่ว่าจะต้องมีฐานะยากจนไว้ เท่ากับว่ากฎหมายเปิดช่องให้บุคคลทุกคนไม่เฉพาะบุคคลที่มีฐานะยากจนที่จะขออนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่ได้ ดังนั้นเมื่อคำสั่งทางปกครองออกโดยอาศัยนโยบายเช่นนี้จึงถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเมื่อเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่อนุญาต หากผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่พอใจคำสั่งดังกล่าวก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งได้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยระบุข้อโต้แย้งว่าคำสั่งทางปกครองดังกล่าวออกโดยอาศัยนโยบายที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ อนึ่ง หากตัวเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งเห็นว่า นโยบายดังกล่าวไม่เหมาะสมก็ควรเสนอให้มีการทบทวนนโยบายดังกล่าวต่อไป

ประเด็นปัญหาที่ ๒

ในการขอรับใบอนุญาตขุดหาแร่รายย่อยหรือร่อนแร่นั้น ผู้ขออนุญาตบางรายมีความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่ง เช่น เป็นเพื่อน ซึ่งกรณีดังกล่าวมาตรา ๑๓ (๑) - (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ไม่ได้กำหนดไว้ให้เป็นบุคคลที่เจ้าหน้าที่จะทำการพิจารณาทางปกครองไม่ได้

ปัญหาที่ต้องพิจารณาคือ กรณีผู้ขออนุญาตเป็นเพื่อนกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งจะถือเป็นกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีส่วนได้เสียกับเจ้าหน้าที่ที่ทำการพิจารณาทางปกครองหรือไม่

ความเห็นของที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๓ (๑) - (๕) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ไม่ได้กำหนดกรณีการเป็นเพื่อนไว้ อย่างไรก็ตาม มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีมีเหตุอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะทำการพิจารณาทางปกครองในเรื่องนั้นไม่ได้ ซึ่งอย่างไรจะถือว่าเป็นกรณีที่มีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลางนั้น ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป ในกรณีของการเป็นเพื่อนก็ต้องพิจารณาด้วยว่ามีความสนิทสนมกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองแค่ไหนเพียงใด หากว่ามีความสนิทสนมมากก็อาจถือว่าเป็นสภาพอันร้ายแรงที่กระทบต่อความเป็นกลางแล้ว

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ประเด็นปัญหาที่ ๓

ในการขอประทานบัตรทำเหมือง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้กำหนดเป็นนโยบายภายในว่า การพิจารณาเพื่อออกประทานบัตรให้กับผู้ยื่นคำขอนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์การบริหารส่วนตำบลเสียก่อน หากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เห็นชอบด้วย เจ้าหน้าที่ต้องมีคำสั่งไม่อนุญาต

ปัญหาว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกคำสั่งปฏิบัติตามนโยบายของรัฐมนตรีข้างต้น คือ มีคำสั่งไม่อนุญาตตามความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบล คำสั่งดังกล่าวจะถือเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และกรณีจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ อย่างไรต่อไป

ความเห็นของที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า หากนโยบายของรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ใช่เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ การออกคำสั่งทางปกครองโดยอาศัยนโยบายเช่นนี้ย่อมถือเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อเจ้าหน้าที่มีคำสั่งไม่อนุญาต และผู้รับคำสั่งไม่พอใจคำสั่งดังกล่าวก็สามารถอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งได้ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๔

กรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตซื้อแร่ ขายแร่ และเก็บแร่ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตที่ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนต่อรัฐมนตรี โดยยื่นต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับแจ้งคำสั่ง แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ไว้

ปัญหาว่า ระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตซื้อแร่ ขายแร่ และเก็บแร่ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ นั้น จะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่

ความเห็นของที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า มาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการพิจารณาอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ไว้ ดังนั้นจึงต้องนำระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้ กล่าวคือ มาตรา ๔๕ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ได้รับอุทธรณ์ และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ให้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ และให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลา และให้ขยายเวลาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน ซึ่งเมื่อรวมระยะเวลาที่กำหนดไว้ทั้งหมดคือไม่เกิน ๕๐ วัน

อนึ่ง ศาลปกครองสูงสุดได้เคยมีคำพิพากษาในเรื่องนี้ไว้แล้วว่า ระยะเวลาอันเหมาะสมที่เจ้าหน้าที่จะต้องพิจารณาคำอุทธรณ์ให้เสร็จนั้น คือ ระยะเวลา ๕๐ วัน ซึ่งระยะเวลาที่ศาลได้กำหนดไว้นี้ ก็เป็นการนำระยะเวลาตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มากำหนดไว้ให้ชัดเจนมากขึ้นนั่นเอง

(๒) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยนี้ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการปรับใช้กฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑

ตามที่มาตรา ๑๕ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบโรงงานและเครื่องจักรว่ามีลักษณะถูกต้องตามกฎหมายหรือตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตหรือไม่ โดยในกรณีที่มิถูกต้องให้เจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อแก้ไขแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ต่ออายุใบอนุญาต นั้น การสั่งให้แก้ไขตามมาตราดังกล่าวถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” หรือไม่

ความเห็นของที่ประชุม : โดยที่การสั่งให้แก้ไขดังกล่าวเป็นเพียงการแจ้งให้คู่กรณีดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็น “เงื่อนไข” ในการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตต่อไปเท่านั้น โดยคู่กรณีมีดุลพินิจที่จะดำเนินการแก้ไขหรือไม่ก็ได้ หากคู่กรณีไม่แก้ไข เจ้าหน้าที่ก็จะไม่ต่ออายุใบอนุญาตให้ ซึ่งเมื่อนั้นจึงจะถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง ด้วยเหตุนี้ การสั่งให้แก้ไขจึงเป็นเพียง “การพิจารณาทางปกครอง” มิใช่ “คำสั่งทางปกครอง”

ประเด็นปัญหาที่ ๒

ตามที่มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดว่า กรณีที่เจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบกิจการ โรงงานที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประกอบกิจการ

รายงานประจำปี ๒๕๔๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

โรงงานที่มีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ นั้น การสั่งการของเจ้าหน้าที่ตามมาตราดังกล่าวถือเป็น “คำสั่งทางปกครอง” หรือไม่

ความเห็นของที่ประชุม : โดยที่พระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดให้ผู้นับคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ สามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อรัฐมนตรี (มาตรา ๔๑) โดยการอุทธรณ์ไม่มีผลทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่ง และในกรณีที่ได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยเข้าไปดำเนินการแทนเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งนั้น (มาตรา ๔๒) และให้ปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งต้องระวางโทษจำคุกและโทษปรับ (มาตรา ๕๗) การสั่งการตามมาตรา ๓๗ จึงเป็นการกำหนดให้ผู้นับคำสั่งกระทำการหรือระงับการกระทำการโดยผู้นับคำสั่งถูกผูกพันให้ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ทางราชการสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองและดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดได้ การสั่งการดังกล่าวจึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง”

ประเด็นปัญหาที่ ๓

ในการสั่งการตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ ให้มีการระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดนั้น เจ้าหน้าที่ผู้มีคำสั่งสามารถขยายระยะเวลาที่ผู้กระทำความผิดจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งได้หรือไม่

ความเห็นของที่ประชุม : เจ้าหน้าที่สามารถขยายระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

ประเด็นปัญหาที่ ๔

ตามที่มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการส่งคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยถ้าเป็นกรณีส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ถือว่าผู้กระทำความผิดได้รับคำสั่งเมื่อครบกำหนดห้าวันทำการนับแต่วันที่พนักงานไปรษณีย์ได้ส่ง นั้น กรณีดังกล่าวจะต้องบังคับใช้กำหนดเวลาตามมาตรา ๓๘ ดังกล่าวข้างต้น หรือกำหนดเวลาตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่กำหนดว่าการแจ้งโดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ให้ถือว่าผู้กระทำความผิดได้รับแจ้งเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีภายในประเทศ หรือเมื่อครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันส่งสำหรับกรณีส่งไปยังต่างประเทศ

รายงานประจำปี ๒๕๕๗

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครอง

ความเห็นของที่ประชุม : โดยที่มาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ในหมวด ๔ ว่าด้วยการแจ้ง กำหนดว่าบทบัญญัติในหมวดนี้มีให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีกฎหมายกำหนดวิธิการแจ้งไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น เมื่อมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานฯ ได้บัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาที่จะถือว่าคู่กรณีได้รับแจ้งคำสั่งไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กรณีจึงต้องบังคับใช้หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๘ ไม่ต้องนำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาใช้บังคับ

(๓) วิधिปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มย่อยนี้ได้แสดงความคิดเห็นและร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการปรับใช้กฎหมายว่าด้วยวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองกับพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ และได้ข้อสรุปประเด็นปัญหาดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องจักร

การที่มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ บัญญัติให้เจ้าของเครื่องจักรที่ประสงค์จะจดทะเบียนเครื่องจักรยื่นคำขอต่อนายทะเบียน ปัญหาว่าผู้เช่าซื้อเครื่องจักรซึ่งยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรที่ตนได้เช่าซื้อในขณะที่ยื่นคำขอจดทะเบียน แต่จะได้กรรมสิทธิ์เมื่อตนได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้วนั้น จะยื่นคำขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนได้หรือไม่ ที่ประชุมเห็นว่า การที่มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัตินิยามคำว่า “เจ้าของ” ไว้แจ้งชัดว่าหมายถึงผู้ถือกรรมสิทธิ์เท่านั้น ดังนั้น ผู้เช่าซื้อซึ่งมิได้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรจึงไม่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องจักรต่อนายทะเบียน หรือหากผู้เช่าซื้อยื่นคำขอจดทะเบียนเครื่องจักรต่อนายทะเบียน นายทะเบียนจะต้องปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน

ประเด็นปัญหาที่ ๒ เอกสารหลักฐานประกอบการยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร

เนื่องจากมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ บัญญัติให้ผู้ขอจดทะเบียนมีหน้าที่นำส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแก่การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ไม่มีเอกสารหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น ใบเสร็จรับเงิน หรือใบแจ้งหนี้ มาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากพนักงานเจ้าหน้าที่จะขอให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ทำหนังสือรับรองว่าตนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ เพื่อจะได้ดำเนินการจดทะเบียนต่อไป สามารถทำได้หรือไม่อย่างไร ที่ประชุมเห็นว่า ถ้าฟังเพียงคำรับรองของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ไม่เพียงพอที่

รายงานประจำปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับฟังเป็นที่ยุติว่าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอเพื่อพิสูจน์ว่าผู้ยื่นคำขอเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเครื่องจักรนั้นจริง จึงจะรับจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรนั้นได้

ประเด็นปัญหาที่ ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับฟังข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำคัดค้านการจดทะเบียนซึ่งได้ยื่นเกินกำหนดระยะเวลามาประกอบการพิจารณารับจดทะเบียนได้หรือไม่

ภายหลังจากที่ได้มีการยื่นคำขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรแล้ว นายทะเบียนจะต้องเปิดเผยการขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์มีกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันประกาศตามข้อ ๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีผู้ยื่นคำคัดค้านการขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เกินกำหนดสิบห้าวัน นายทะเบียนจะรับฟังข้อเท็จจริงตามคำคัดค้านเพื่อมาประกอบการพิจารณารับจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักรได้หรือไม่ ที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า แม้คำคัดค้านดังกล่าวจะได้ยื่นเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากคำคัดค้านเป็นข้อเท็จจริงที่เจ้าหน้าที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณารับจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ นายทะเบียนสามารถรับฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวได้ เนื่องจากนายทะเบียนมีหน้าที่แสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทุกกรณี ฝ่ายที่สอง เห็นว่า นายทะเบียนต้องปฏิเสธไม่รับคำคัดค้านไว้พิจารณาและดำเนินการรับจดทะเบียนต่อไป เนื่องจากสิ้นสุดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นคำอุทธรณ์แล้ว

ออกแบบและพิมพ์ที่

บริษัท ไร่ไทยเพรส จำกัด

204/4 ถนนชอว์ร่วมจิตต์ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300

โทร./แฟกซ์ : 0 2669 0300-4

Website : www.rumthai.com

E-mail : rum_thai@yahoo.com, rumthai@thaimail.com

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th